

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden

43e jaargang 1996 afl. 4

Gildebroeder trouwt gildebroeder.
foto: Piet Kuppens, Gemert

GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse b.v.

Van Dissellaan 4a, 5531 BR Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw gildezilver**

HET MUZIEKINSTRUMENTMAKERSMUSEUM

maakt op ambachtelijke wijze
GILDETROMMEN
in eigen atelier

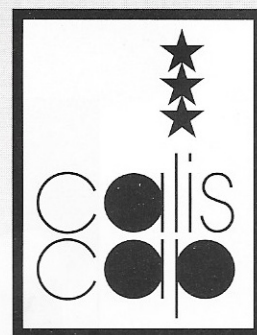
- drijven en ciseleren van patroonheilige
- alle gildetromonderdelen en -benodigdheden
- reparaties

tel.: (013) 542 03 31
Veldhovenring 20-22,
5041 BC Tilburg

**GEACHTE GILDEBROEDERS
EN GILDEZUSTERS**

*Voor het leveren van, of
deskundig advies over uw*

GILDEHOEDEN OF GILDEVEREN:

Calis-Modes
Molenacker 14
5087 AS Diessen
Tel. (013) 504 17 73

Nol Coopmans Edelsmid

**ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER**

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86

PAULISSEN

GROND- WATER- EN WEGENBOUW

- Voor alle grondwerkzaamheden
- Verhuur moderne graafmachines
- Bronbemaling
- Sloopwerken en puinrecycling
- Zand- en grinthandel
- Tankservice (ook credit-card), car-wash

Nieuwkerksedijk 23, 5050 AB Goirle, (013) 534 84 84

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66

Blinkt uit in vakmanschap

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift
Over de Noordbrabantse schuttersgilden
uitgave van de Stichting de Gildetrom
ISSN 1380-233X. Jaargang 43 (1996), afl. 4

Hoofredactie

A.H.P.J. Dams
Loon 7
5581 VH Waalre
tel. 040-2213365

J.A.M. Govers (redactieadres)
Beverlaan 11
5581 EE Waalre
tel. 040-2213842

Redacteuren

Eur. Gem. Hist. Schutt.

M.E.M. v.d. Voort
Valklaan 6
5613 EC Eindhoven
tel. 040-2438521

Maasland

K. v.d. Bruggen
Vlasmeersestraat 53
5261 TB Vught
tel. 073-6564860

Noordbr. Federatie

R. Haase
Wapendragerstraat 40
5641 GT Eindhoven
tel. 040-2811527

Kempenland

J. v.d. Heijden
Dordognelaan 53
5627 HB Eindhoven
tel. 040-2423984

Kwartier van Oirschot

H.C.P. van Hout
De Gaanderij 31
5688 TR Oirschot
tel. 0499-571258

Land van Cuijk

H. Christiaans
Koperwiekstraat 8
5451 XN Mill
tel. 0485-453439

Peelland

M.H.G. van Horik
Postel 45
5711 ET Someren
tel. 0493-496998

Baronie en Markiezaat

A.G. Boot
Korte Brugstraat 28
4871 XS Etten-Leur
tel. 076-5013270

Administratie

L.G.J. Huijbers
Dr. de la Courtstraat 71
5421 JG Gemert
tel. 0492-361855

Betalingen

Rabobank Gemert
rek.no.: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom
Girorekening van deze
bank: 839132

Voorwaarden

Abonnementsprijs 1996: collectief abonnement
f 13,25; Particulier abonnement f 18,25
Aanmaningskosten f 5,-
Abonnement dient bij vooruitbetaling te worden
voldaan. Het wordt geacht te worden voortgezet, tenzij
opzegging voor 1 november geschiedt. Abonnementen
kunnen elk moment ingaan.
De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar
beste weten en in ieders belang te redigeren.

Sluitingsdatum inzenden kopij afl. 1

1 februari 1997 (verschijnt 20 maart 1997)

Medewerkers aan dit nummer

(buiten de redactie) H. van Alebeek, H. Basters,
J. Bax, F. v.d. Berg, A. Boon, J. v.d. Broek, P. Damen,
J. Daris, A. van Dijck, H. van den Eikhof, J.A. Geelen,
J. Goudsmits, R. van Hal, P.J. v.d. Heijden, C.D. Hof-
man, M. Horst, L. Huijbers, F. Jansen (foto's), W. Jans-
sens, J. Katelaan, G. Kees, L. Konings, R. Krens, P. Krij-
nen, J. van Kuringen, J. Maas, F. Mennen, J. Mulder,
G. van de Paal, L. Redelé, H. Rijkers, M. v.d. Sande,
J. Verheijen, J. Verhoeven, W. van de Voort, F. Vriens,
L. de Vries, A. Wehmeijer, R. Weytmans, A. v.d. Wiel,
H. Wilgers

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd
en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting
De Gildetrom.

Vormgeving: P. Kemper
Druk: Drukkerij Bek, Veghel.

TER INLEIDING

Aan de vooravond van Kerstmis, na een jaar lang feesten onder de vlag van 'Brabant 200', rust de blik nog even op het verleden. Onze gilden hebben het druk gehad om overal bij te zijn, de organisatoren binnen de gilden hebben overuren gedraaid. Een jaar lang praktisch continu in de schijnwerpers van de filmende en schrijvende pers. Dat betekent niet alleen veel zilver poetsen, het betekent ook 'werken aan de buitenkant'. Met onze 'buitenkant' hebben we meer dan ooit tevoren het gildewezen en de provincie Noord-Brabant uitgedragen. Met pracht en praal, met vliegend vaandel en slaande trom. In de warme belangstelling van pers, publiek en hoogwaardigheidsbekleders. In het snelle licht van camera's is het druk en gezellig.

De 'binnenkant' van het gildewezen is moeilijker te filmen en krijgt dan ook minder aandacht. 'De gildebrouder' is geen artiest die festiviteiten op moet luisteren met een kleurrijk kostuum; hij is meer. Hij is vooral de 'bin-
nenkant', die in het onderlinge contact natuurlijk wél genoeg aandacht kreeg. Daarvoor was er de Hoofdlidendag en daarvoor was er - in groter verband - de manifestatie in Haaksbergen.

Als redactie van uw vakblad hebben we eveneens alle zeilen bij moeten zetten. U merkt het aan het aantal pagina's van dit jaar. En toch zult u nog activiteiten gemist hebben. Enerzijds misschien omdat de omvang nu eenmaal beperkt is, anderzijds misschien omdat nog niet alle activiteiten aan de correspondenten en redacteuren doorgegeven worden. Gelukkig komt hierin merkbaar verbetering, zodat we als gildebrouders mee kunnen groeien in een maatschappij die gekozen heeft voor schaalvergroting. Deze vraagt - of zelfs: vereist - immers meer informatie en overleg. In veel gemeenten met nu nog 1 of 2 gilden staan na het verschijnen van deze aflevering straks 4, 6 of meer gilden een hulde te brengen aan dezelfde burgemeester of pastor...! Daarmee zijn we toe aan de toekomst, een nieuw jaar met een nieuwe jaargang De Gildetrom. De redactie, het bestuur van De Gildetrom en alle medewerkers wensen u en de uwen een voorspoedig en gezond 1997!

Redactioneel

Ieder jaar tegen 1 november stijgen er gemengde gevoelens op in het hart van de administrateur. Op die datum kan de balans opgemaakt worden van het verlies aan abonnees. Dit jaar hebben 3 individuele personen hun abonnement opgezegd en zorgden 14 gilden voor nog eens een verlies van 58 abonnementen, t.w. 4 uit Baronie en Markiezaat, 14 uit Maasland, 13 uit Kwartier van Oirschot, 13 uit Kempenland en 5 uit Peelland. Het aantal daalt opnieuw ruim onder het aantal van 3000, dat eigenlijk een minimum zou moeten zijn.

En dat gebeurt ondanks de vele promotie, welke gevoerd is. De vraag komt dan op: „Voldoet De Gildetrom niet meer, omdat tegenover verliezen geen nieuwe abonnees kunnen worden gesteld?” Aangenomen mag worden, dat het aantal gildebrouders nog steeds toeneemt. Immers stilstand is achteruitgang. Werven de overheden wel voldoende, is een andere vraag. Het is zeker, dat redactie en bestuur van het blad veel moeite investeren in het blad, dat steeds aan kwaliteit wint. Is een bedrag van f 13,25 voor een gildebrouder onoverkomelijk en slaat dat een gat in zijn vrijetijdsbestedingen? Dat kan toch niet zijn als je de ogen de kost geeft op bijna elke gildebijeenkomst. Is het dan de interesse? Het zou interessant zijn om dat te weten. Zeker is, dat waar de gildeoverheid, al dan niet gestimuleerd door het kringbestuur, actief werft het aantal abonnementen ook stijgt. De Gildetrom heeft alle gildebrouders nodig om het blad te kunnen blijven uitgeven, het betaalbaar te houden en ook nog eens de kwaliteit te verbeteren. Gildebrouders zijn trouw, zo wordt dikwijls gezegd. Dat kunnen ze ook tonen bij hun abonnement. Overheden ga aan de slag en werf abonnees.

Interview

Oud-hoofdredacteur Johan Oomen:

DE GILDETROM MOET HÉT PLATFORM VOOR DISCUSSIE ZIJN

De Gildetrom moet hét plaform voor discussie zijn. Het blad moet dicht bij de mensen staan. Je moet jezelf erin kunnen herkennen en daarnaast moet het invloed hebben. Ook bij de buitenwacht moet De Gildetrom respect afdwingen voor de gilden.

door Kees van der Bruggen

Dat zegt oud-hoofdredacteur Johan Oomen (46). Jarenlang heeft hij het gezicht van De Gildetrom bepaald. Onder hem zijn grote veranderingen tot stand gekomen. Dat ging niet altijd makkelijk. Eind vorig jaar besloot hij rigoreus te stoppen. Alle reden om de balans op te maken.

Kindje is geboren

Op de vraag of hij bij zijn afscheid zijn doel met De Gildetrom had bereikt, antwoordt hij volmondig „Ja”. Oomen: „Het was af. Aanvankelijk dacht ik dat ik het langer zou doen. Maar geen zeven-tien jaar zoals mijn voorganger W. Knippenberg. De Gildetrom heeft mij meer tijd gevraagd dan gedacht. Dat heb ik verkeerd ingeschat.

Het was elke dag én advertenties, én schrijven, én leiden van vergadering én niet te vergeten tactisch optreden. Elk nummer kostte mij in tien dagen veertig uur. En dat naast mijn gewone werk”. Hij wilde katalysator zijn en de organisator van de verandering. „Dat ligt mij het beste. Daarin ben ik geslaagd. Wat wil je nog meer? Ik wilde ook geen voorzitter of lid worden van de stichting, die het blad uitgeeft. Neen, dat doe ik niet. Het kindje is geboren, laat het zelf maar lopen”, aldus Oomen.

Zelfgenoegzaam

Vóór het zover kwam, heeft Oomen vaak het gevoel gehad op eieren te moeten lopen. „De veranderingen zijn in 1988 in zee gezet.

Indertijd zaten er mensen aan het roer die geen kant uit wilden. Die dachten aan eigen verdiensten of aan belangen van hun kring. Een kwestie van zelfgenoegzaamheid, terwijl er alom stille kritiek was. Het mocht ook niet meer geld kosten”, herinnert Oomen zich. Allereerst is toen het financiële plaatje onder de loep genomen en een enquête gehou-

den onder de lezers. Vervolgens is Lau Huijbers er namens de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden ingestapt. Oomen: „Dat is een goede zaak geweest”.

Weerstand

Aan de hand van de uitslagen van de enquête is een rapport geschreven. Dat werd aanvankelijk met grote weerstand ontvangen. We hadden de keuze of de kool en de geit te sparen of rigoreus te veranderen. Uiteindelijk heeft de federatie en de stichting, waarvan het bestuur toen nog gevormd werd door de federatievoorzitters, de knoop doorgehakt en voorgesteld het plan voor één jaar uit te voeren. Van lieverlee zijn meer wijzigingen doorgevoerd. Zo werd de stichting onafhankelijk met een duidelijke opdracht vanuit de federatie en werd de redactieformule stapje voor stapje gewijzigd.

Johan Oomen: „Om belangenverstrengeling te vermijden hebben we een buitenstaander, een neutraal persoon, tegen betaling het blad een ander gezicht laten geven. Dat was Henk Aarts, een deskundige op het gebied van grafische vormgeving. Hij bewaakt ook de formule, zodat De Gildetrom niet van uitgave tot uitgave in uiterlijk verschilt. Als het goed is, doet hij dat nog steeds”. De balans opmakend zegt hij, achteraf, dat het een leerzame periode is geweest. „Ik heb geleerd met mensen geduld te hebben, maar het was o zo moeilijk en moeizaam”.

Echt kwaad

Wat hem het meest in die veranderingsperiode heeft gestoord, is de onderwaardering van de gildebrouder. Hij geeft een voorbeeld.

„Toen we met de plannen kwamen werd er gereageerd in de zin van 'Je moet niet zo moeilijk doen, want de meeste mensen hebben niet meer dan lagere school'. Gruwelijk. Daarmee gaven ze aan dat je de lezers van De Gildetrom minder serieus zou moeten nemen.

Zo kent menigeen Johan Oomen. Overal te vinden op gilde-activiteiten en -feesten en de camera altijd schietklaar

**“VAAK HEB IK OP EIERN
MOETEN LOPEN”**

Johan Oomen: Mijn wens voor De Gildetrom is dat het blad nog heel lang mag blijven bestaan en dat het aantal abonnees zich zal uitbreiden. De redactie moet zorgen dat het blad dicht bij de mensen staat

Bij die lui was indertijd de klok stil blijven staan. Evenals de maatschappij zijn ook de gildebroeders geëvolueerd", zegt Oomen drukgebarend. Hij maakt zich nu nog écht kwaad.

Emotie

Hij vervolgt: „De critici dachten dat ik er een geschiedenisblaadje van zou willen maken. Integendeel. Dat is geen alge-

"VAN DE GILDETROM HEB IK NOOIT EEN GESCHIEDENIS-BLAADJE WILLEN MAKEN"

meen belang voor het gilde. Ik wilde juist de andere kant op. De emotie moet óók meespreken. Bij voorbeeld niet dat je koning wordt na het 137ste schot, maar wat gaat er in je om als je koning wordt? Wat voor gevoel geeft dat? Wat geeft dat voor een emotionele reactie?", aldus Oomen.

De oud-hoofdredacteur vindt dat de gilden met hun tijd mee moeten. Ook met

hun vakblad. „Hetzelfde als met de bijbel. Die lezen we ook niet meer in het

"GILDEN ZIJN WEL VAN VROEGER, MAAR NIET VAN GISTEREN"

Grieks. Moeten we met De Gildetrom ook doen. Laten zien dat het ook op een andere manier kan. De gilden zijn wel van vroeger, maar niet van gisteren".

Tweemanszaak

Sinds zijn aftreden is het redactieteam sterk gewijzigd. Ook de hoofdredactie is veranderd. Taken zijn beter op elkaar afgestemd. Hoe kijkt Oomen daar tegen aan? „Aanvankelijk was het een tweemanszaak.

Lau Huijbers en ik. Toentertijd zaten we met elkaar een klein gilde te maken.

"TOENTERIJD ZATEN WE MET TWEE MAN EEN KLEIN GILDE TE MAKEN"

Signalement:

Naam: J.M. Oomen
Roepnaam: Johan
Leeftijd: 46
Adres: Kogelsmortel 6
Woonplaats: 5632 PV Eindhoven
Gilde: Sint Catharina Woensel
Plaats: Eindhoven
Gildekring: Kempenland
Gildebroeder sinds: 1967 (16-jarige leeftijd)
Gildekoning: 1975 - 1977
Funcities: Oud-hoofdredacteur
 De Gildetrom, oud-voorzitter SAT (Studie-, Archief-, Tentoonstellingscommissie) NBFS, ere-lid kringbestuur Kempenland
Beroep: Onderwijzer basisschool
Burgerlijke staat: Ongehuwd
Hobby's: Fotograferen, motorrijden, lezen, krantenknipsels vergaren, organiseren, schrijven, (kunst-)geschiedenis, cultureel beeldende kunst (tot 1980), gilden in het algemeen
Onvergetelijk: Organisatie grote gildetentoonstelling 1977 in Philips Ontspannings Centrum (POC) Eindhoven
Wil nog eens: In Guinness Book of Records als museumbezoeker

Alleen de patroonheilige ontbrak. Nu is het haast een hele staf. Hoe meer mensen erbij, hoe beter het is. Je kunt ideeën aandragen, elkaar prikkelen, elkaar helpen en er is ruimte voor overleg. Dat is alleen maar een goede zaak. Dat straalt ook af van het eindproduct: De Gildetrom die elk kwartaal toch maar weer op de mat ligt".

Een direct oordeel geven over het blad, zoals dat nu dit jaar is verschenen, wil Oomen niet. „Er zit progressie in", is het enige wat hij kwijt wil. De aanpak van de interviews en de reportages kan hem ook bekoren.

Wensenlijstje

Met het oog op de toekomst hoopt Oomen dat het aantal abonnees zich vergroot en dat De Gildetrom nog heel lang mag bestaan. Voor de makers van het blad heeft hij nog een aantal tips:

„De Gildetrom moet het platform zijn voor discussie, zonder op de man te spelen. Via het blad moeten de mensen woord en wederwoord kunnen geven. Het blad moet bovenal dicht bij de mensen staan. Men moet zich er zelf in kunnen herkennen en daarnaast moet De Gildetrom invloed hebben.

De idealen van de gilden moeten naar buiten worden gebracht, zodat ook bij de buitenwacht respect voor het gilde in z'n algemeenheid wordt afgedwongen", zo meent de oud-hoofdredacteur over 'zijn kindje'. ■

Federatievoorzitter op
Hoofdliedendag 1996:

GILDEN MOETEN MET HUN TIJD MEE

Gilden moeten met hun tijd mee. Dat betoogde federatievoorzitter Tom van der Weijden op de Hoofdliedendag 1996.

Tradities moeten niet omwille van de traditie in stand worden gehouden. Discussies die soms onder, soms boven het maaiveld worden gehouden zijn door hem nieuw leven ingeblazen.

door Kees van der Bruggen

Met vele honderden waren de gildebroeders en -zusters op zaterdag 12 oktober naar Den Bosch gekomen voor de jaarlijkse Hoofdliedendag.

In hun kielzog trokken ze ook tientallen notabelen mee, want het was een bijzondere Hoofdliedendag. 'Good old' Eugène van Bouwdijk Bastiaanse stopte

Stand van de Federatie en de Gildetrom

als federatievoorzitter en Tom van der Weijden, zijn opvolger, kon zich voor het eerst presenteren aan een brede doorsnede van zijn achterban.

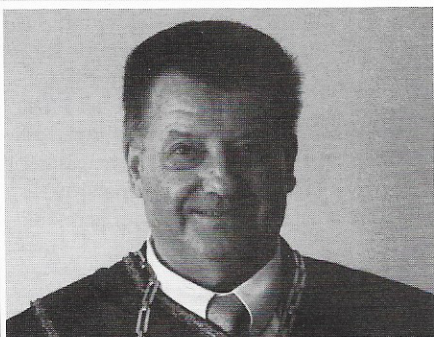
Hij deed dat met verve en nam (gilde)tradities op de schop. „Alleen”, zo sprak hij zijn gehoor toe, „er zijn tradities die als een grondwet moeten worden gezien. Tradities die men niet of na zeer rijp beraad, moet aanpassen”.

Hij noemde als voorbeelden de trouw aan het gezag, de broederschap en de dienstbaarheid.

Twee gastvrije huizen

De hoofdlieden vinden elk jaar goed onderdak in de kathedraal van 's-Hertogenbosch om hun jaardag met een plechtige eucharistieviering te openen. Mgr. Ter Schure was de voorganger, geassisteerd door onder andere pastoor Th. van Rossum uit Donk. Het Sint-Leonardusgilde uit deze plaats vormde dit jaar de kop van de lange gildestoet, die vanaf de Parade de kerk introk. Na de mis werd het programma voortgezet in het altijd gastvrije provinciehuis.

BARONIE/MARKIEZAAT

Toon de Beer (68), keizer gilde Sint Jan uit Wernhout

„Het was een hele mooie dag. Een van de beste die ik heb meegemaakt en ik heb er nog nooit een overgeslagen. Het programma vond ik boeiend. Ook de middaglezing. Dat is de meesten zo vergaan. Hoe ik dat weet? Er zat dit jaar na de middagpauze niemand te slapen. Er waren dit jaar ook beduidend meer gildebroeders dan andere jaren. Waarschijnlijk vanwege de voorzitterswisseling. Overigens, vind ik dat Van Bouwdijk Bastiaanse op een passende manieren in het zonnetje is gezet. Die man verdient dat”.

MAASLAND

Paul van de Wiel (26), tamboer Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Elshout

„Voor mij was dit de eerste keer. Het ging er zeer ontspannen aan toe en het was leerzaam. De tentoonstelling van gilde-attributen vond ik een succes. Monseigneur Ter Schure had in de Sint Jan een mooie preek. Wat hij vertelde wordt ook altijd door onze hoofdman gezegd. Broederschap en dienstbaarheid past ook in deze tijd. Waarom mag dat niet gezegd worden? Als er iets rondom de kerk wordt georganiseerd moet het gilde er bij zijn. Verrassend vond ik het ontbreken van het voorbede tijdens het eten”.

LAND VAN CUIJK

Cor van Os (83), eerste deken Sint-Anthoniusgilde uit Sambeek

„De nieuwe voorzitter Van der Weijden heeft in zijn toespraak het gildegebeuren een beetje opgefleurd. Maar moet je nu met zo veel tradities breken? De bedoeling van het gilde is toch dat we katholiek zijn en dat we de kerkelijke belangen behartigen. Maar ja, het is tegenwoordig toch allemaal anders. Als ik het voor het zeggen had: ze moeten allemaal katholiek zijn. Al met al was het toch een geslaagde bijeenkomst. Oh ja, ik heb op de expositie nog een paar nieuwe sokken gekocht. Dan kan ik er weer even tegen”.

'Vendeliërs rolt op uw trommen'

Het ochtendgedeelte stond grotendeels in het teken van de jubilarissen van de federatie.

Met een extra accent op de vertrekkende Van Bouwdijk Bastiaanse. Van diverse kanten werd de loftrumpet over hem gestoken. Tijdens de speeches toonde federatiesecretaris Rein Haase projecties met markante uitspraken van of incidenten met de scheidende voorzitter, zoals „Vendeliërs rolt op uw trommen...”. Met als besluit een persoonlijk bedankje: „Eugène het was fijn om met jou samen te werken”.

Serieuze werk

Na een goed verzorgde lunch en gelegenheid tot het bezoek aan standhouders met gilde-attributen, kwam het meer serieuze werk. Het was het eerste optreden van de nieuwe federatievoorzitter Van der Weijden. Uit zijn toespraak blijkt dat hij een voorstander is van tradities, hetgeen in zijn optiek echter niet hoeft te betekenen dat een discussie daarover moet worden geblokkeerd.

Dat geldt ook voor de gilden, die zo rijk zijn aan tradities.

Hij noemde in dit geval onder meer het officieel openstellen van de gilden voor niet-katholieken, de rol van de vrouw binnen het gilde en op wedstrijden en de traditie van het wedstrijdzilver. „Tradities die alleen omwille van de folklore nog bestaan, moeten argwanend worden bekeken”, aldus Van der Weijden. De

Veel belangstelling bij de stands

gilden mogen, volgens hem, geen folklore worden. Hij riep de hoofdlieden op tradities met zorg te behandelen. „Laat argumenten - ook van het hart - een rol spelen bij de vraag, of bepaalde tradities gehandhaafd moeten blijven of niet. Zorg dat je weet waar de tradities voor staan en waarom ze zijn zoals ze zijn.

Dan sta je sterk in het debat en is de kans groot, dat wat waardevol is, blijft. De gilden moeten wel met hun tijd mee”.

Reacties gildebroeders

Elders op deze pagina's reacties van gildebroeders uit de diverse kringen van de NBFS op de Hoofdlieëndag 1996.

PEELLAND

Rob van Seggelen (29), koning en tamboer gilde Sint Antonius Abt uit Lierop

„De dag was erg leerzaam. Voor mij was het de eerste keer. Ik heb een brief met aantekeningen gemaakt. Je ziet nu ook gilden uit andere kringen. Het meest heeft mij de uiteenlopende kleding verbaasd. Bovendien kom je er op zo'n manier achter dat er een groot bestuursorgaan achter de Brabantse gilden zit. De spreker tijdens het middaggedeelte vond ik iets te snel ratelen. Ik miste de mogelijkheid tot discussie met de zaal. De onderwerpen leenden zich er voor. Ik had ook meer mensen willen leren kennen”.

KEMPENLAND

Math. van Knippenberg (27), tweede secretaris gilde Sint Sebastiaan uit Mierlo

„De hoogmis was indrukwekkend. Ook de tentoonstelling vond ik beter dan in andere jaren, al waren er geen vendels om mee te zwaaien. Dat is een minpuntje. De afscheidspeech van Bouwdijk Bastiaanse was kort en goed. De nieuwe voorzitter sprak mijns inziens teveel over tradities in het algemeen en te weinig over gildetradities. Daarvan had ik meer verwacht. Ik ben nu acht jaar bij het gilde en ken veel mensen, maar ik had er meer willen ontmoeten. Daarvoor was te weinig ruimte. Wie weet in 1997?”.

KWARTIER VAN OIRSCHOT

Hans van Doremalen (29), vendelier Sint-Jorisgilde uit Goirle

„Ik vind dit best een mooie manier om met de federatie contact te leggen. Anders zit je in je eigen kring. Voor mij was het de eerste keer, maar het geheel heeft indruk gemaakt. Het ter discussie stellen van tradities spreekt mij aan. In eigen kring hebben we er veel en vaak over gesproken. Nu hoor je opvattingen in breder verband. Wat betreft de bezoekers viel mij op, dat het vooral ouderen zijn. Ik zou meer jeugd bij de hoofdlieëndag betrekken. Ons gilde heeft bij voorbeeld leden van 0 tot 90 jaar”.

EUGÈNE VAN BOUWDIJK BASTIAANSE, HENK EIJKEMANS EN ANTOON VAN ESCH IN DE SCHIJNWERPERS

Oud-voorzitter Eugène van Bouwdijk Bastiaanse van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS), oud-hoofdman van kring Maasland Henk Eijkemans en Antoon van Esch oud-lid van de SAT-commissie van de federatie zijn op de jongste Hoofdlidendag volop in de schijnwerpers gezet.

Oud-voorzitter Eugène van Bouwdijk Bastiaanse werd onderscheiden met het Zilveren Medaillon van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden. Daarnaast kreeg hij de Penning van de Commissaris der Koningin in de provincie Noord-Brabant, mr. F.J.M. Houben, met inscriptie: 'Brabant bedankt E.J.V.M. van Bouwdijk Bastiaanse 1984 - 1996'. Van de president van de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden (EGS), J.M.G. graaf t'Kint de Roodenbeke, ontving hij de ere-plaquette van de EGS. Vice-voorzitter Henk Hendriks van de Gelderse Federatie van Schuttersgilden Sint Hubertus bracht eveneens een ere-legpenning mee naar Den Bosch en dr. E. van Autenboer, opperhoofdman Hoge Gilderaad der Kempen uit België, verblijdde Van Bouwdijk met een geschiedenisboek over 'Drie eenvoudige Kempische gilden'. Dat alles ging gepaard met vriendelijke, lovende

Henk Eijkemans, hier met echtgenote in een van de standjes op de expositie, heeft het Zilveren Medaillon van de federatie ontvangen

en oprechte woorden. Tot de uitgebreide lijst van sprekers behoorde ook de bisschop van 's-Hertogenbosch, mgr. J.G. ter Schure, terwijl later op de middag ook zijn collega mgr. M. Muskens uit Breda zijn hartelijke waardering kwam uitspreken.

Henk Eijkemans werd eveneens vereerd met het Zilveren Medaillon van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden. Hij is sinds 1962 lid van het

Eugène van Bouwdijk Bastiaanse (m) ontvangt uit handen van de Commissaris der Koningin Frank Houben diens speciale penning

Antoon van Esch krijgt het Zilveren Schild van de federatie opgespeld door voorzitter mr. Tom van der Weijden

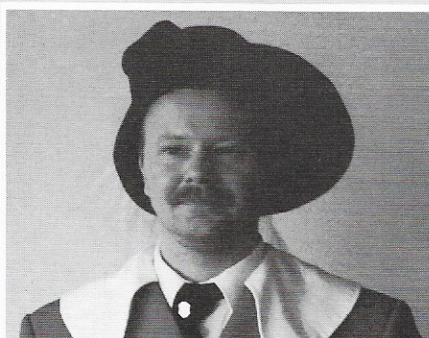
KEMPENLAND

Johan Bax (17), vendelleider Sint Jan Baptista Leenderstrip uit Leende

„Het is een leerzame dag. Goed voor de onderlinge contacten. Vorig jaar was ik voor het eerst erbij. Deze keer vond ik het interessanter. Ook vanwege de discussie over de tradities. Zelf ben ik er voorstander van dat er vrouwen tot de gilden en de wedstrijden worden toegelaten. Vorig jaar zat ik niet in de mis. Dit jaar wel. Dat was de eerste keer in mijn leven dat ik in de grootste kerk van Brabant was. Prachtig en plechtig. Alleen, in 1997 graag meer jongeren uitnodigen. Die hebben ze straks nodig”.

PEELLAND

Geert-Jan van Rixtel Bzn. (32), tamboer en penningmeester gilde Sint Leonardus uit Donk

„Anders dan andere jaren. We waren al om half negen in Den Bosch. Het was meteen gezellig en dat is de hele dag gebleven. De toespraken waren leuk en geslaagd. De middaglezing vond ik oppervlakkig en mag beperkt blijven tot een half uurtje. De dagindeling vind ik in grote lijnen goed. Hooguit dat je een 'zwarte' lezing naar het ochtendgedeelte kunt verplaatsen en in de middag meer aandacht gaat besteden aan discussie en onderlinge kennismaking. Want zo'n grote club bij elkaar, is uniek”.

Sint-Antonius en Sint-Barbaragilde in Sint Michielsgestel, waarvan van 1968 tot en met 1986 als hoofdman. Daarna werd hij benoemd tot erelid. Van 1982 tot en met 1987 was hij bestuurslid en waarnemend hoofdman van de kring Maasland. Daarna werd hij tot en met 1996 hoofdman van kring Maasland en lid van het federatiebestuur. Ook maakte hij deel uit van de federatieve SAT-commissie.

Antoon van Esch van het Sint-Sebastiaangilde in Oirschot werd benoemd tot persoon van verdienste en kreeg het Zilveren Schild van de NBFS. Vanaf de instelling in 1978 tot 1995 is hij lid geweest van de federatieve SAT-commissie. Tevens heeft hij grote verdiensten voor het samenstellen van de zgn. Index op De Gildetrom. Dit betekent het (handmatig) indexeren, rubriceren en omschrijven van artikelen uit 39 jaargangen van dit gildevakblad in drie boeken.

Gilden vormen ere-wacht op prinsjesdag

„ZE ZWAAIT NAAR MIJ. NEEN, ZE ZWAAIT NAAR MIJ”

'Ze zwaait naar mij', meent een vendelier uit Ravenstein. 'Ben je nou gauw gek, ze zwaait naar mij', werpt een tamboer uit Deurne op. Eén ding staat vast: Hare Majesteit komt handen tekort om de honderden afgevaardigden van de Brabantse gilden toe te wuiven. Maar een koninklijk lachje is voor de meesten al voldoende.

door Kees van der Bruggen

Het is dinsdag 17 september 1996. De derde dinsdag in september en dus prinsjesdag. Gezien het succesvolle optreden eerder dit jaar in Den Haag, heeft het de regering en Majesteit behaagd een deputatie van de Noordbrabantse gilden uit te nodigen de traditionele burger-ere-wacht te vormen langs een deel van de route van Paleis Noordeinde naar het Binnenhof. In alle vroegte zijn ze vertrokken vanaf drie punten in de provincie. Het zijn er dit keer beduidend meer dan in juni bij de presentatie van de tweehonderdjarige provincie op het Binnenhof en het uitkomen van de 'gilde-postzegel'.

Politie-escorte

Met politie-escorte worden de bussen Den Haag binnengeloodst. In het provinciehuis van Zuid-Holland staat de koffie klaar en volgen de instructies. Mevrouw de Commissaris van de Koningin spreekt zelf het welkomswoord. Daarna is het wachten, zoals er later op de dag nog vaker een beroep op het geduld wordt gedaan. Tegen half twaalf kunnen de pie-

Vertegenwoordigers van 44 gilden aangesloten bij de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS) vormen de ere-wacht op prinsjesdag

ken, trommen, vaandels, vendels en het zilver uit de bussen en formeert zich de stoet.

De route naar de afgesproken standplaats, de Korte Vijverberg, is kort, maar de lange kleurrijke optocht trekt meteen veel bekijks. Ruimte voor een opmars is er niet. Bovendien staat dit het protocol niet toe. Ook hier ruim anderhalf wachten, maar die tijd wordt benut voor veel onderlinge kout. Ondertussen is er veel te

zien en te horen. Evenals de gildeleden hebben ook de ministers en leden van de Eerste en Tweede Kamer die naar de Ridderzaal lopen hun goeie goed aangedaan. 'Goh, hier kom je veel bekenden tegen' grapt een zilverdrager uit Oeffelt.

'Wat gaat dat snel'

Eindelijk, tegen de klok van enen, is het zover. Veel muziek, veel militairen, veel paarden, veel lakeien en staljongens, hofdames, veel pracht en praal en een aantal glanzende koetsen. Met als sluitstuk de gouden koets.

De koningin glundert, zwaait, lacht en kijkt haar ogen uit. Haar gemaal en prins Willem-Alexander doen er niet voor onder. Voor de gildebroeders, en -zusters, patroonheiligen, koningen en keizers, vendeliers en tamboers kan de dag niet meer stuk. De koninklijke familie als het ware binnen handbereik. 'Pappa, wat gaat dat snel', zegt een jong vendeliertje uit Oisterwijk die met zijn vader is meegereisd.

Elkaar een handje helpen bij het in orde maken van de attributen om perfect voor de dag te komen

Jong en oud, uit alle gildekringen, trekken gezamenlijk op als er een provinciaal belang op het spel staat

Gastvrij Zuid-Holland

Terwijl de koningin de troonrede uitspreekt, krijgen de gilden een broodje en koffie in een bankfiliaal. Daarna betreft iedereen weer keurig zijn post langs de route, want het koninklijk gezelschap wordt ook uitgeleide gedaan van het Binnenhof op de terugweg naar het paleis. De gilden gaan in formatie terug naar het provinciehuis voor een lunch. Door de massale opkomst, 260 personen in plaats van de verwachte 200, dreigt de fourage uit de hand te lopen. Maar dit wordt al improviserend opgelost.

Terug in de bus, komt federatiesecretaris Rein Haase eenieder bedanken voor de inzet. 'Wij hebben wederom een goede indruk in Den Haag achtergelaten'.

Hete kolen

Ter hoogte van Utrecht kijkt de tamboer uit Deurne zenuwachtig op zijn horloge. Hij vreest dat de bus in de spits vast komt te zitten. 'Ik zit op hete kolen. Ik moet eerst naar huis in Deurne om me om te kleden en vervolgens door naar de boerderij in Helmond. Tja, voor Marietje 24 is het geen prinsjesdag. Zij wil gewoon op tijd gemolken worden'.

Terwijl de koningin de troonrede uitspreekt, geven vendeliers spontaan een demonstratie op het Toernooiveld

Commissaris
van de Koningin
mr. F.J.M. Houben:

GILDEN GEVEN GEZICHT AAN BRABANTSE SOLIDARITEIT

Een gilde is niet alleen folklore. Is niet alleen decoratie. Is ook geen vereniging. Een gilde is véél meer. Een gilde kenmerkt zich door een unieke waarde: broederschap. Daarom heeft een gilde een enorme potentie voor de gemeenschap. De gilden geven gezicht aan de Brabantse solidariteit.

door Kees van der Bruggen

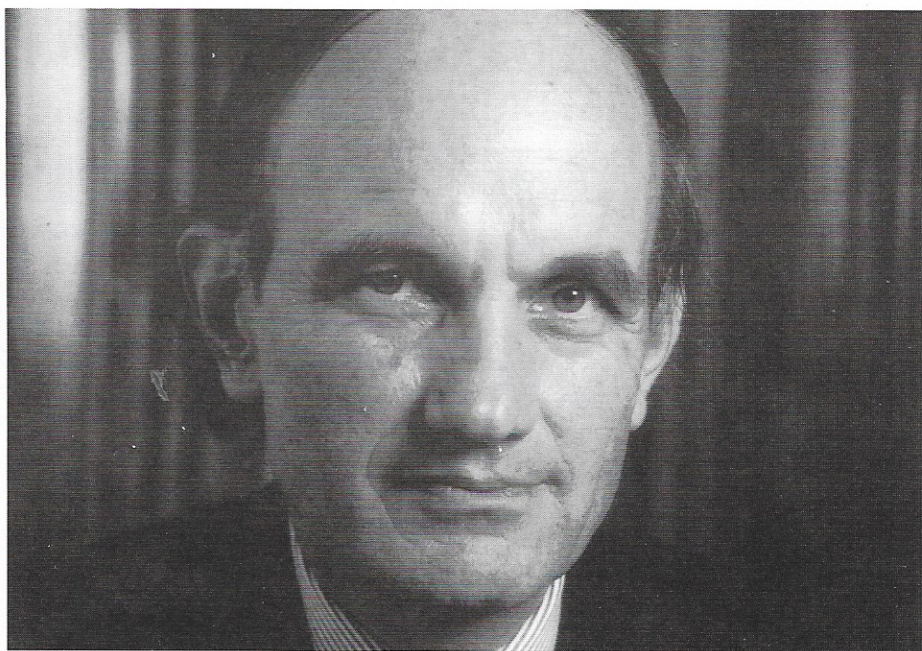
Aan het woord is mr. F.J.M. Houben, Commissaris van de Koningin in de provincie Noord-Brabant. Hij heeft de Brabantse gilden 'hoog zitten'. Niet alleen omdat zij het afgelopen jaar vaak als visitekaartje van de 200-jarige provincie zijn getrokken, maar vooral ook omdat hij zelf gildebroeder is. Bovendien kan hij uit eigen ervaring putten dat gilden het bindmiddel van de plaatselijke gemeenschap kunnen betekenen.

Op sterven na dood

Houben: „Een gilde als bindmiddel in de stad of het dorp klinkt hoogdravend, maar toch is het zo. Dat weet ik uit ervaring. Ik geef er graag twee voorbeelden van. In 1968 werd ik burgemeester in Luyksgestel. Het Sint-Martinusgilde aldaar liep op zijn laatste benen. Weinig jongeren kwamen erbij. Degene die er nog waren, wilden het afbouwen. Ik dacht: dat mag nooit gebeuren. Dit gilde was in 1595 opgericht. Nieuw bloed was nodig. Op een bepaald moment kwam generaal Paul Kauts in het dorp wonen. Die heb ik voor het gilde geïnteresseerd. Hij is bij het gilde gekomen en later tot hoofdman benoemd. Deze man, die helaas te vroeg is gestorven, heeft er een voorbeeld-gilde van gemaakt. Door zijn inzet leefde niet alleen het gilde op, maar het hele dorp”. Het Sint-Martinusgilde is hij trouw gebleven. Tot op de dag van vandaag is hij er beschermheer.

Voorbeeld-gilde

Na Luyksgestel volgde zijn benoeming tot burgemeester van Etten-Leur. De gemeenschap Leur die hij daar aan-

Houben: De boodschap waar het gilde voor staat moet beter en vaker worden uitgedragen

trof, voelde zich achtergesteld op Etten. Dan is het de taak van de eerste burger om daar iets aan te doen. Houben: „Ik heb me verdiept in de geschiedenis. Het bleek dat er in Leur ooit een gilde was geweest. Na enig speurwerk kwam zelfs een kaart boven water. De heroprichting van dit gilde zou voor Leur een oplossing kunnen zijn om de achterstand op Etten in te lopen”.

De volijverige Houben voegde de daad bij het woord. Hij riep wijze mannen bijeen met als gevolg dat het Sint-Hubertusgilde Leur werd heropgericht. In zijn optiek is dit het voorbeeld-gilde voor West-Brabant geworden. „Belangrijk is dat de gemeenschap zich verenigt en zich achter het gilde opstelt. Zo heb ik in Leur heel veel steun ondervonden van de plaatselijke bakker, Jan van Morsel, nu wethouder. Die heeft er zelfs voor gezorgd dat het gilde een eigen accommodatie kreeg. De Leurse gemeenschap is er indertijd helemaal anders op geworden”.

Rode draad

Houben: „Waarom geef ik nu deze voorbeelden? Ik wil ermee zeggen: als het gilde het in de eigen plaats goed doet dan zal het groeien en bloeien. Elke gemeenschap heeft een enorme potentie. Dat mogen we niet vergeten. De gilden hebben de gave om die potentie aan te spreken. Want, het unieke aan de gilden is de waarde die in hun vandel staat geschreven, namelijk de broederschap. Broederschap in lief en leed en tussen jong en oud. Dat zie je niet bij een gewone vereniging. Het gilde is ook niet zo maar een vereniging. Het is veel meer dan dat. De broederschap loopt als een rode draad

**'BROEDERSCHAP LOOPT ALS
RODE DRAAD DOOR HET GILDE'**

Naam:	mr. F.J.M. Houben
Roepnaam:	Frank
Woonplaats:	Vught
Gildebroeder van:	Sint Martinus in Luyksgestel (Kempenland), Sint Hubertus te Leur (Baronie en Markiezaat) en Sint Barbara - Sint Sebastiaan in Vught (Maasland)
Functie:	Beschermheer (bij alle drie)
Beroep:	Commissaris van de Koningin in de provincie Noord-Brabant
Burgerlijke staat:	gehuwd met Monique van Lanschot, beschermvrouwe Catharinagilde Vught
Kinderen:	Vier

door het gilde”, aldus de Commissaris van de Koningin.

Brabantse solidariteit

De plaatselijke gebondenheid van de gilden, vindt Houben een essentiële zaak.

'WORTELS LIGGEN IN DE PLAATSELIJKE GEMEENSCHAP'

„Daar liggen ook hun wortels. Echter, zij moeten de gemeenschap duidelijk maken, dat ze er niet alleen zijn voor de decoratie of de folklore. Dat kan bij de doorsnee burger zo weleens overkomen. Want, zo wordt geredeneerd, als er iets officieels gebeurt, zijn ze er altijd. Er is echter veel meer aan de hand.

Die boodschap moet naar buiten. Solidair zijn met elkaar. En als ik dan bij bepaalde gelegenheden al die gilden bij elkaar zie, denk ik: de gilden zijn de uitstraling van de solidariteit die Brabant zo eigen is”, besluit mr. F.J.M. Houben.

'GILDEN ZIJN DOOR BRABANT 200 GOED OP DE KAART GEZET'

De gilden zijn door de viering van het 200-jarig bestaan van de provincie Noord-Brabant lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk, goed op de kaart gezet. Dat vindt Commissaris van de Koningin mr. F. Houben, als hij terugkijkt op de talrijke vieringen van het afgelopen jubileumjaar. Houben: „Waar dat enigszins verantwoord en mogelijk was, heeft het provinciebestuur de Brabantse gilden bij de festiviteiten betrokken”. Achtereenvolgens geeft hij een lange lijst van voorbeelden waarvan hij zich herinnert, dat de gilden een essentieel onderdeel van het programma vormden. „Wij zijn in januari in de Grote Kerk in Breda bij de officiële opening voor bestuurlijk Brabant begonnen. Hier kregen de gilden uit West-Brabant de kans zich te presenteren. Direct daarna kwam Maasland aan de beurt in Den Bosch toen kroonprins Willem-Alexander in het Noordbrabants Museum de tentoonstelling 'Uit koninklijk bezit' opende”. Hij noemt ook de viering van koninginndag in Bergen op Zoom op 30 april. „Toen is geregeld dat het gilde een onderdeel van het programma werd. Via de televisie is daar uitgebreid verslag van gedaan”.

Bekroning via postzegel

Na een pauze van enkele maanden kregen de gilden in juni volop gelegenheid zich landelijk en provinciaal te manifesteren. De Commissaris blikt met voldoening terug op 13 juni. „Onze tocht naar het Binnenhof in Den Haag heeft diepe indruk gemaakt. Mede door de inzet van de gilden. Die stalen daar gewoon de show. Bij de minister-president, het kabinet en leden van de Eerste en Tweede Kamer. Maar vooral ook bij de toegestroomde pers. En die postzegel, met die jonge en oude gildeman. Toen Wim Dik, de president van de PTT, op mijn verzoek gunstig besliste, heb ik hem zeer hartelijk bedankt voor die unieke geste.” En passant, vertelt hij „het bijzonder plezierig ervaren te hebben dat tamboer Harrie-Jan van Nunen en de weduwe van Mart van Erp daarbij aanwezig waren”. Hij noemt deze gebeurtenis „onvergetelijk”.

In juni, op vaderdag, presenteren de gilden zich ook op zes plaatsen in de provincie. In Breda, Eindhoven, Gemert, Den Bosch, Boxmeer en Tilburg. Zelf was

Houben erbij in Breda. Ook hierop kijkt hij met genoegen terug, al is het hem bekend dat de publieke belangstelling het in sommige regio's grotendeels liet afweten. „Terwijl deze regio-opzet juist bedoeld was om de gilden dicht bij de bevolking te brengen”.

Eervolle uitnodiging

Van juni springt hij over naar prinsjesdag in september en de Drie Historische Dagen in oktober. Al tekent hij hierbij aan,

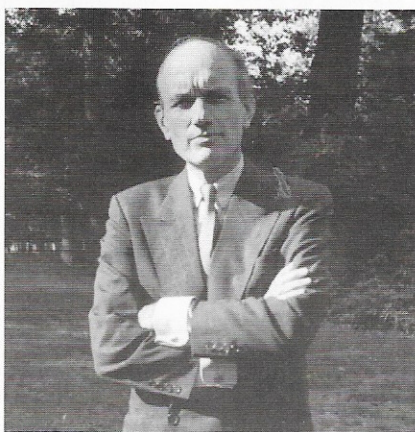
'DE GULD IN DEN HAAG WAS EEN HOOGTEPUNT'

uit eigen waarneming vast te stellen, dat de gilden in de tussenliggende maanden niet stil hebben gelegen. „Juist in de zomermaanden wordt er lokaal en regionaal flink aan de weg getimmerd. Ik denk dan aan de teerdagen, kringdagen en vrije gildefeesten”. Hij noemt het een eer dat Brabant in betrekkelijk korte tijd weer werd uitgenodigd om de ere-wacht langs de route van de koninklijke stoet op prinsjesdag te vormen. „De gildeleden kwamen in groten getale en hebben aan alle verwachting voldaan”. Voorlopig sluitstuk van de viering van Brabant 200 waren de Drie Historische Dagen, begin oktober in het provinciehuis. „Wat ik daar gezien heb aan onder meer de inbreng van de Brabantse gilden, overtreft mijn stoutste verwachtingen”.

Tevreden

Kortom: al met al een tevreden Commissaris van de Koningin. Hij maakt daarom dankbaar van de gelegenheid gebruik om iedereen die op welke manier dan ook een bijdrage aan deze festiviteiten heeft geleverd hartelijk te danken. ■

'GILDEN HEBBEN DIT JAAR AAN ALLE VERWACHTINGEN VOLDAAN'

Mr. F.J.M. Houben, Commissaris van de Koningin in de provincie Noord-Brabant: De gilden vormen de uitstraling van de solidariteit die Brabant zo eigen is

NIEUWE GENERATIE GILDE-BOBO'S

Natuurlijk waren ze er allemaal op de hoofdliedendag van 12 oktober in Den Bosch: de gilde-bobo's. Dat kan ook niet anders als een uitmuntende voorzitter, Eugène van Bouwdijk Bastiaanse, afscheid neemt en een ambitieuze nieuwe man, Tom van der Weijden, aantreedt. De eerste rijen van de kerkbanken in de Sint Jan en van de Bois le Duc-zaal in het provinciehuis waren dan ook goed gevuld met notabelen en hoogwaardigheidsbekleders binnen het gildewezen.

Door de grote opkomst van gildedeputaties uit alle windstreken van de provincie waren beide huizen 'uitverkocht'. Hartstikke vol. Neen, er waren zelfs stoelen te weinig. Dit euvel diende zich met name aan in het provinciehuis. Vaardige handen zorgden snel voor een oplossing. Improviseren ligt de gilden en de provincie wel...

Ik vraag mij af, voor wie die extra stoelen zijn bijgezet. Slechts weinig gilden lijken de uitnodiging van de federatie te hebben begrepen. Daarin stond duidelijk: 'Brengt eens veelbelovende jonge gildeleden mee'.

Met als toevoeging: 'Deze personen behoeven niet per se hoofdlieden (bestuurders) van het gilde te zijn'.

Op de jongste hoofdliedendag heb ik ze haast met een nachtklaars moeten zoeken. Toch zijn er enkele gevonden. Hun reacties op de hoofdliedendag vindt u in deze De Gildetrom. Voor de meeste van deze gildeleden was het de eerste keer. Zoiets als 'de eerste keer' is altijd iets speciaals.

Ik vind het echter hartverwarmend dat jongeren uit alle gildekringen van Brabant, ontzettend intensief in doen en laten met het gildewezen bezig zijn. Dit worden straks de nieuwe gilde-bobo's.

Ik hoop dat hun gilde hen koestert en federatievoorzitter Tom van der Weijden ze volgend jaar op de eerste rij zet.

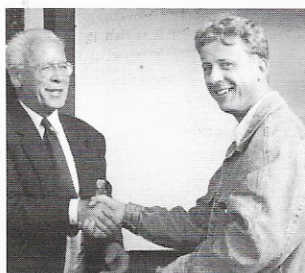
Kees van der Bruggen

Federatietoernooi geweerschieten

Op het federatietoernooi geweerschieten, op 25 augustus gehouden bij het Sint-Monulphus-Sint-Gondulphusgilde te Kneegsel werd het korpskruis gewonnen door het Sint-Catharinagilde Tongelre, met als schutters Tini Aarts en de gebroeders Rob, Cees en Louis Biesters. Cees Biesters werd tevens persoonlijk federatiekampioen. Op het onderdeel

Jo van de Ven feliciteert Frank van Leeuwen

V.l.n.r.: Hans Schreuder (voorzitter kring Kwartier van Oirschot), Jo van de Ven (voorzitter federatie schietcommissie sectie geweer), Tom van der Weijden (federatievoorzitter), Rob Biesters, Cees Biesters, Tini Aarts, Louis Biesters

vrije hand werd Frank van Leeuwen van het Sint-Martinusgilde Luyksgestel kampioen.

Federatietoernooi trommen, vendelen en bazuinblazen

De tamboers van het Sint Leonardusgilde Beek en Donk namen op zondag 15 september deel aan het Federatietoernooi trommen, vendelen en bazuinblazen in Hulsel. In de klasse A, waaraan vier tamboerkorpsen deelnamen, werden de tamboers van Sint Leonardus kampioen. Geert-Jan van Rixtel Bzn, Geert-Jan van Rixtel Fzn, Mark van Rixtel en

De nieuwe Brabantse kampioenen

André van Nunen werden tot hun verrassing bij thuiskomst vóór het gildehuis De Zwaan door de vendeliërs gehuldigd.

Brabants kampioen trommen

Op de jaarlijkse kampioenschappen van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS) in Hulsel hebben de tamboers van het gilde Sint Antonius Abt uit Nuland de eerste prijs behaald in de klasse B groepstrommen. Deze groep bestaat uit: Jarno de Haas, Wilbert van Rosmalen, Antoine van der Schoot en Dave Bijveld. Ook individueel werden nog zilveren schilden behaald: klasse B, tweede prijs Antoine van der Schoot, klasse C,

eerste prijs Wilbert van Rosmalen en een derde prijs voor Dave Bijveld.

Dennis v.d. Bosch Brabants kampioen jeugdvendelen

Brabants jeugdkampioen Dennis v.d. Bosch

Op het Federatietoernooi van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS) in Hulsel op 15 september is Dennis van den Bosch (13) van het Vughtse gilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan kampioen in de klasse jeugdvendelen tot en met 13 jaar geworden. Een week eerder, op 8 september, werd hij in Den Dungen al eerste in de categorie jeugdvendelen tijdens de kringdag van de Dommelgroep. ■

NIEUWS UIT DE KRINGEN

Kwartier van Oirschot

Remplaçant

Op 24 september werd door gilde Sint Sebastiaan uit Hilvarenbeek 'den doel gesloten' en een prijsverschiëting gehouden op gelukspapier. Een bijzonderheid hierbij was dat een blazoen werd gebruikt, zoals Jolles dat in 1933 had beschreven. Tevens werd de jaarlijkse eendenkoning verschoten. Deze persoon is de 'remplaçant' voor de gildekoning. Dit jaar kwam deze eer toe aan gildebroeder Aug. Schoenmakers.

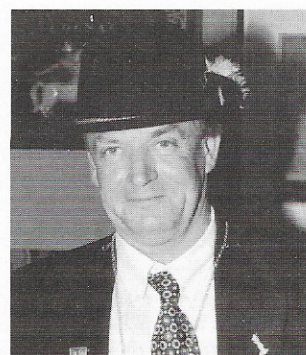
Eendenkoning Aug. Schoenmakers

Verguld met de Guld

Onder de titel 'Verguld met de Guld' verschijnt in 1997 een boek met de rijke geschiedenis van het Oirschotse Sint Sebastiaangilde na hun herleving in 1896 tot 1996. De 100-jarige historie wordt beschreven door Toon van Esch, Theo v.d. Loo en Piet Machielsen en rijk geïllustreerd met foto's van markante en legendarische gildebroeders.

Vogel valt onverwacht

Op kermismaandag 8 juli togen de drie Moergestelse gilden naar de koningsboom bij gildehuis 't Stokske', waar gilde Sint Sebastiaan en Barbara zijn vierjarig koningschieten houdt. Een veertiental gildebroeders, waaronder de terugtrekkende koning Sjaak Akkermans begon aan de klus, zo dacht men! Het ongehoofde gebeurde. Amper 50 pijlen waren er geschoten toen de vogel naar beneden viel. De 45-jarige Frans v.d. Sande, al 30 jaar gildebroeder, was iedereen te vlug af.

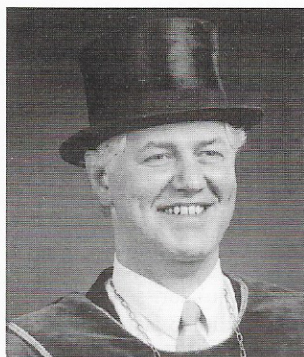
Koning Frans v.d. Sande

Klokken luiden na 150 jaar voor nieuwe koning

Op kermiszonntag 25 augustus hebben de gildebroeders van het Rooise Sint-Jorisgilde gestreden om de eer van het koningschap. Na ruim een uur konden de kerkklokken laten weten dat Sint Oedenrode, na een periode van bijna 150 jaar, een nieuwe gildekoning heeft. De eerste schoten op de fraai versierde gipsen vogel werden gelost door pastor van den Bosch, burgemeester P. Schriek, beschermheer J. van Schaijk en kringvoorzitter J. Schreuder. Daarna was het de beurt aan de elf gildebroeders, die eerder die dag te kennen hadden gegeven aan het koningschieten deel te zullen nemen. Hoewel er uiteraard ook wel een enkele keer mis werd geschoten, was duidelijk te merken dat er vooraf ijverig geoefend was. Rond half drie schoot gildebroeder Frans van den Oever het laatste stuk van de vogel. Overal waar gildebroeders wonen begonnen de klokken te luiden, in het Rooise centrum, in Eerschot en in Nijnsel. Na de installatie trokken de gildebroeders met vliegende vendels en slaande trom dwars over het kermisterrein op naar het kasteel raadhuis, waar ze door burgemeester en wethouders werden verwelkomd en in gildecafé Jachtrust werd genoten van het koningsbier.

Wie gaan dur vur?

Op dinsdag 1 oktober hield het Sint Sebastiaangilde uit Oirschot zijn tweejaarlijks koningschieten. De weersverwachting was niet al te best en regengod Pluvius regeerde vastberaden. Het was voor de tamboers en de knecht geen pretje om de gildebroeders in alle vroegte uit bed te trommelen. Verkleumd en doornat keerden zij van hun missie terug. Nadat de presentielijst getekend was, werden achtereenvolgens de hoofdman, keizer en koning uitgehaald. Jeroen Steger, een zoon van wijlen burgemeester Steger, reikt aan de winnaar van de maandgavond competitie, Jos Smetsers, het Steger wisselschild uit. Vervolgens overhandigt hoofdman Toon van Overdijk een cheque aan mevrouw van Mourik, voorzitter van de vereniging van ouders van gehandicapte kinderen. Deze cheque bevat een deel van de opbrengst van de door het gilde georganiseerde oranjemarkt, welke jaarlijks tijdens koninginnedag wordt gehouden. Er wordt inmiddels druk gespeculeerd over en onder de kanshebbers. Op de vraag „goade dur vur” en „wie gaan dur vur” komt steevast het antwoord „dè ziedde wel as we onder den boom stoan”. Het moment van aanvang van het koningschieten nadert. Het wordt stiller in de gildetuin, er wordt wat zenuwachtig heen en weer gedribbeld, sommigen zien wat bleek en anderen

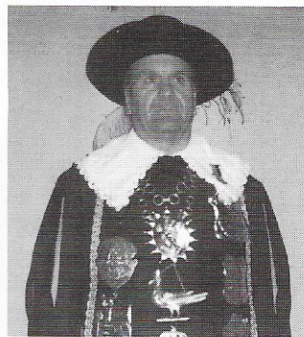
Jos de Croon gekroond

weten zich helemaal geen houding meer te geven. Negentien gildebroeders beginnen om twee uur de strijd, die over twee ronden van telkens drie pijlen gaat. Acht schutters schieten hun eerste serie vol. Jos de Croon en Jos Smetsers blijken over de beste papieren te beschikken. Na drie schouder-schoten en zeven revolver-schoten moet Jos Smetsers zijn meerdere in regerend koning Jos de Croon erkennen.

Laatste stukske vogel

Op zondag 18 augustus was het hoogtijdag bij de Broederschap van Onser Liever Vrouwe uit Oirschot. Na een plechtige H. Mis in de parochiekerk, een koffietafel ten huize van beschermheer en -vrouw Mertens en een bezoek aan koning en hoofdman, trok het gilde naar het prachtige marktplein voor een demonstratie vendelen en bazuinblazen. Na het vrijen van de boom door de plaatselijke kerkelijke, burgerlijke en gilde-overheid begon de strijd om het laatste stukje vogel. In de 28e ronde bij het 153e schot, gaf de vogel zijn verzet op. Harrie van Nunen was de nieuwe koning. Harrie van Nunen

is bij velen bekend als vendelier en in die hoedanigheid voorzitter van de vendelcommissie van de kring van schuttergilden 'Het Kwartier van Oirschot'. Verder heeft hij bekendheid gekregen bij het nieuw leven inblazen van het vendelconcertato in Oirschot. Verder nam hij destijds het initiatief voor de organisatie van het federatietoernooi vendelen, trommelen en bazuinblazen, dat in de beginjaren steeds in Oirschot werd gehouden. Zijn zoon Harrie-Jan staat op de onlangs, ter gelegenheid van 200 jaar Brabant, uitgegeven postzegel afgebeeld.

Harrie van Nunen in vol ornaat

Kempenland

Sint Jorisdagviering kent vele hoogtepunten

De jaarlijkse patroonsdag van het Sint Jorisgilde Budel werd dit jaar gevierd op zondag 19 mei met als hoogtepunt het driejaarlijkse koningschieten. De dag werd traditioneel begonnen met de gildemis gevolgd door de gebruikelijke ceremoniën en een vendelgroet aan het bejaardencentrum. Voordat aangeschoven kon worden voor de koffietafel waren er enige officiële handelingen te verrichten. Zo werd een nieuwe jeugdgidetrom aangeboden, en liet de jeugd meteen horen waartoe deze schenking hen in staat stelt. Vervolgens konden vier nieuwe gildebroeders geïnstalleerd worden: Tjeu Soers, Jos Smeets, Jèn Adams en zijn zoon Iwan. De patroonsdag is ook de dag bij uitstek om jubilarissen te huldigen. Wim Feyen, 25 jaar gildebroeder en koning van 1981 tot 1984, werd door regerend deken Martin Horst verguld met de zilveren draagspeld van het gilde, toen en was de eer aan Kringvoorzitter Henk Luiten en Districtsraadsheer Jan de Greef om drie andere jubilarissen te huldigen. Leo van Bree, veertig jaar gildebroeder en de vervaardiger van de gipsen koningsvogels. Charles de Laat, kapitein, begon 40 jaar geleden als tamboer en is nu nog tamboerleider. Rens van Hulsel, 25 jaar bestuurslid waarvan 15 jaar regerend deken en voor zijn vele verdiensten door het gilde bij het neerleggen van deze functie benoemd tot 'lid van verdiensten', allen werden zij vereerd met het Zilveren Schild van Kring Kempenland. Na al deze officiële plichtplegingen wachtte eindelijk de koffietafel en maakte men zich op voor het hoogtepunt van de dag. Wie zou de koningstitel verwerven? Maar eer het zover was werd eerst door de jeugdleden, die niet mogen deelnemen aan het koningschieten, geschoten voor het Pastor Roes-wisselschild. Het was jeugdvendelier Edwin Cox die hierop voor de twee maal beslag legde. Toen was het schot

Jubilarissen vlnr.: Rens van Hulsel, Charles de Laat, Leo van Bree en Wim Feyen

aan de gezworen gildebroeders. Bij het 51e schot hield de gipsen vogel het voor gezien op zijn hoge positie en ging de kersverse gildebroeder Jèn Adams op de schouders als de nieuwe koning.

Nieuwe koning Jèn Adams gaat meteen de lucht in

Feestelijke hoogtepunten in Bergeijk

De jaarlijkse teerdag van het Heilig Sacrament in Bergeijk op zaterdag 14 september kende vele hoogtepunten. Het nieuwe verenigingslokaal aan de Maay werd geopend. Hoofdman Kees Willems vierde het feit dat hij 50 jaar gildebroeder was, waarvan 33 jaar hoofdman. Ook werd een bezoek gebracht aan gildebroeder Jan Valkenaars en zijn vrouw Jaan, die op deze dag 50 jaar getrouwd waren. Dekenschrijver Gerard Daris typeerde deze dag als een die met hoofdletters in de annalen van de guld kan worden bijgeschreven. De dag begon met een plechtige Eucharistieviering. Wethouder Adriaans schoot om 12 uur met een gericht schot de Bergeijkse vlag naar beneden, waardoor de naam 't 'Guld-en Schot' zichtbaar en het nieuwe gildelokaal geopend werd.

Na dit officiële gedeelte startte de onderlinge schietwedstrijd: voor de gildebroeders met zwaar geweer, voor de gildezusters en de jeugdleden met flobert geweer. De kinderen schoten met de luchtbuks op ballonnen. In de loop van de middag vertrok het gilde naar Valkenswaard om de H.Mis t.g.v. het gouden huwelijksfeest van Jan Valkenaars en zijn vrouw Jaan met gilde-eer op te luisteren en het gouden paar met een vendelgroet gevolgd door saluutschoten te huldigen. De receptie met een goed glas bier sprak voor zich. Om 18.30 verzamelde de guld zich voor de koffietafel in gildhuis Beukenhof, waar Kees Willems ter gelegenheid van zijn 50-jarig lidmaatschap waarvan 33 jaar als hoofdman in de bloemetjes werd gezet. Vanwege zijn vele verdiensten was Kees al koninklijk én door de Kring onderscheiden. Hij kreeg nu een fraai beeldje van de vendelier uitgereikt. De kinderen van Kees tracteerden de guld op een meer dan een eeuw oud geweer van zwaar kaliber. Werkelijk een unieke geste. De gildebroeders van de Schut, zoals in Bergeijk het Sint Jorisgilde wordt genoemd, waren uiteraard ook present op deze unieke gebeurtenis.

Hoofdman Kees Willems

der meer uniek te noemen. Deze is namelijk in de vorm van een 'pompeblèd'. Als reden daarvoor gaf Rinse de volgende uitleg: „Als geboren Fries werd ik lid van het Sint Jorisgilde. Niet dat ik toen wist wat het een en het ander inhield, maar dat werd me vanuit het gilde goed uitgelegd. Ik voelde me meer en meer thuis. Om de drie jaar werd er voor een nieuwe koning geschoten. Ik wist daar ook niet veel van, maar ja, ik schoot toch mee. En wat denk je? Jawel, na het 248e schot viel de vogel naar beneden en dat laatste schot werd door mij geschoten. Dan ben je als Fries 3 jaar koning in een oeroud Brabants gilde. Ik heb het met veel plezier gedaan. Tot mijn taken behoorden o.a. het dragen van het koningszilver en tevens het verzorgen ervan. Bij al deze gelegenheden zag ik vele schildjes met daarop een beroep afgebeeld. Ik dacht, iets eigens uit Friesland is er nog niet bij. Na wat overleg besloot ik een 'pompeblèd' te nemen, wat het z.g. hartje is op de Friese vlag. Een 'pompeblèd' is dus een blad van een plant die op het water drijft. Zo blijf ik als Friese koning in herinnering bij het Brabantse Sint Jorisgilde”.

Koningschild 'pompeblèd'

Molenwieschieten

Op zondag 13 oktober werd door gezelligheids- en ontspanningsvereniging 'de Mulders' voor de 8e maal het molenwieschieten op molen 'de Adriaan' te Meerveldhoven georganiseerd. Het gaat dan om de 'Ber v.d. Biggelaar-wisseltrofee' en het 'kampioen wieschieten van Veldhoven' door de Veldhovense gilden. De 24 deelnemende gildebroeders werden eerst op roggebrood met zult onthaald. Na 89 schoten op de gipsen vogel was het Harrie Luyten van het Sint Caeciliagilde, die het laatste stuk neerhaalde. Hij werd voor een jaar bezitter van het wisselschild en kreeg tevens een draagschildje. Het gilde Sint Caecilia ontving het kampioensschild. Besloten werd om ook volgend jaar deze traditionele verschiëting te organiseren. Waarvoor dank aan de familie van de Biggelaar en de mulders.

25e Gemeenteschieten Eersel

Dit jaar was het voor de 25e keer dat de gilden van de gemeente Eersel, Sint Catharina & Sint Barbara Eersel, Sint Jan Baptist Duizel, Sint Lucia Steensel en O.L.Vrouw Eersel, de competitie kruisboog- en geweschieten hielden. Deze competitie over 4 wedstrijden wordt jaarlijks afgesloten, waarbij vertegenwoordigers van de geestelijke en wereldlijke overheid en uit de zakenwereld worden uitgenodigd. Deze genodigden schieten dan op de vogel voor de titel van 'Vriendenkoning'. De feestelijke afsluiting vond dit jaar plaats op zondagmiddag 8 september in Eersel. Burgemeester mevr. Houben-Sipman prees in haar toespraak na de wedstrijd de goede onderlinge verstandhouding van de 4 schuttersgilden uit haar gemeente en zij feliciteerde de 3 jubilarissen: Janus Versmissen, Jan Vromans en Jan Peters, die 25 jaar onafge-

Drie jubilarissen: vlnr Janus Versmissen, Jan Peeters en Jan Vromans

Een bijzonder Koningsschild

Op de jaarlijkse teerdag van het Bergeijkse Sint Jorisgilde op 18 mei, was het aanbieden van een koningsschild door koning Rinse de Haan, een van de hoogtepunten van dit jaar. Rinse was onze koning van 1993 tot 1996. De vorm is zon-

broken hadden meegescho-
ten in deze competitie. Na-
mens de gemeente overhan-
digde zij hun een attentie.
Door de hoofdlieden wer-
den de jubilarissen onder-
scheiden met een zilveren
herdenkingsspeld. Drs. Ma-
rius Zijlmans verdedigde
zijn titel 'Vriendenkoning
1995'. Martin Huybers,
directeur van de Raboban-
ken Duizel, Eersel en Steen-
sel, wist de titel voor 1996 in
de wacht te slepen. Het was
overigens voor de derde
keer dat hij deze titel wist te
bemachtigen. Na de toespraken, de prijsuitreikingen en de
overige plichtplegingen genoten de aanwezigen van het aan-
geboden 'vriendenkoningsvat' en van de nostalgische ten-
toonstelling over 25 jaar 'gemeenteschieten'.

*Hoofdman Janus Versmis-
sen reikt Martien Huijbers
het gewonnen koningskruis,
behorende bij de titel 'Vrien-
denkoning 1996', uit.*

Vijf gildetrommen en een geschenk uit Australië

Op maandag 24 juni was de patroonsdag van het gilde St. Jan Baptista Leenderstrijp. Traditiegetrouw werd dit door het gilde gevierd met een openluchtmiss bij de St. Janskapel. Met man en macht, trommen en hellebaarden versierd met fraaie Sint Janstrossen waren de gildebroeders en gildezusters in hun fonkelende uniformen naar de kapel getrokken. Onder de gildemissen werden de door de gelovigen meegebrachte Sint Janstrossen gewijd. Deze trossen, die aan de deurstijl worden opgehangen, beschermen tegen blikseminslag en gevaren. Ook werden 5 nieuwe gildetrommen door ere-deken Pastoor M. de Vries ingezegend. Deze trommen zijn aangeschaft ter ere van het in 1995 gevierde 350-jarig bestaan. Een trom werd geschonken door de Gemeente Leende en één door gildebroeder Leo Keeris. Na de gildemis begaf het gilde zich naar het gildehuis, waar het een door oud-Strijpenaar Antoon Vugts vervaardigd schilderstuk kreeg aangeboden. De nieuwe koning Jac Dielis mocht het paneel onthullen. Het kunstwerk stelt het Gilde St. Jan Baptista voor, met op de achtergrond 'het Sint Janskapelleke'. Antoon Vugts, in 1969 geëmigreerd naar Adelaide (Australië), had altijd veel belangstelling voor het gilde. Vader Antoon en broer Theo bekleedden jarenlang diverse functies bij het gilde. Zelf werd Antoon Vugts jr. in 1947 lid. „Maar door werk, studie en vrijersvoeten kwam het er niet meer zo van”, zo vertelde hij. Vugts kreeg het in 1995 uitgegeven Gildealbum 'Gilde St. Jan Baptista & Leende-Strijp, 350 jaar historie en gebruiken' van Max Farjon in Australië toegestuurd. Geïnspireerd hierdoor, en om zijn afvalligheid goed te maken, bood hij het kunstwerk als geschenk aan.

Peelland

*Kringvoorzitter Mies Sijbers
na zijn benoeming tijdens de
najaarsvergadering van de
kring Peelland*

Nieuwe voorzitter kring Peelland

Tijdens de op zaterdag 5 oktober gehouden najaarsvergadering van de gilden in de kring Peelland is Mies Sijbers benoemd als voorzitter van de kring. Tijdens een eerdere bestuursvergadering gaf Mies Sijbers te kennen in de tussenliggende periode de voorzittershamer te willen hanteren. De hoofdman van het actieve Sint Antonius Abtgilde Lierop werd

met een grote meerderheid van stemmen gekozen als nieuwe kringvoorzitter. In de volgende Gildetrom wordt nader ingegaan op zijn persoon en plannen.

Geslaagd gildefeest in Bakel

*De koninklijke erepenning
voor het 700 jaar oude Sint
Willibordusgilde Bakel*

Op zaterdag 29 juni vond het geslaagde vrij gildefeest plaats in het kader van het 700-jarig bestaan van het Sint Willibrordusgilde Bakel. De pastores Noud van de Eikhof en Karel van Vijfeiken gingen vóór in de sfeervolle eucharistieviering. Na de koffietafel in het gildehuis trok men gezamenlijk naar het gemeentehuis voor het aanbieden van de erewijn. Burgemeester van Beers sprak de aanwezigen toe en bood het gilde de koninklijke erepenning aan. Om één uur vertrok de optocht met de plaatselijke fanfare voorop.

Ondanks de noodgedwongen verplaatsing naar de zaterdag in verband met de doorkomst van de Tour de France liepen er 24 gildes uit diverse kringen mee. Op het feestterrein vormden de massale opmars, de hernieuwing van de eed van Trouw en het volkslied de traditionele openingsactiviteiten. De massale vendelgroet en het slangendefilé trokken veel bekijks. De wedstrijden vielen gedeeltelijk in het water door de mindere weersomstandigheden. Rond half acht kon de burgervader de prijzen uitreiken. Na een dag rust volgde er op maandag 1 juli een gecostumeerde voetbalwedstrijd tussen het gilde en de fanfare. Een grandioze feestavond sloot het feest af. „Hoe zit de naw” en „'t Is deeger wa” verzorgden de avond.

Gildebroeder trouwt gildebroeder

Het is niet zeldzaam, dat gildebroeders of gildezusters trouwen. Evenmin is het dat als zij in gildeuniform trouwen en daarbij worden begeleid door het gilde, zowel naar het gemeentehuis en naar de kerk. Minder vaak komt het voor, dat een gildebroeder wordt getrouwd door een gildebroeder van zijn eigen gilde. Wellicht is dat een unicum, maar het is toch voorgekomen en wel op zaterdag 21 september j.l. in Gemert. Toen trouwde daar gildebroeder René de Koning van het Gilde van Sint Antonius en Sebastiaan met Chantall Zeegers. Het bruidspaar werd door het gilde aan de woning van de bruid aan de Deel afgehaald en door het gilde begeleid naar het gemeentehuis, waar het burgerlijk huwelijk zou plaatsvinden. De gildegroep werd geleid door waarnemend luitenant Lau Huijbers. Toen hij bij het gemeentehuis de erewacht had opgesteld voor de huwende vendelier en zijn bruid, gaf hij snel het commando over en spoedde zich naar de trouwzaal om in de gelegenheid te zijn om daar het bruidspaar te verwelkomen en hen ook in de echt te verbinden. Het bijzondere van de plechtigheid was, dat de ambtenaar van de burgerlijke stand wel een bijzonder ambtskostuum droeg, n.l. zijn gildeuniform. Bruidspaar en familie waren zodoende omringd door gildebroeders en de ene gildezuster, n.l. koningin Leny van Dommelen. Voor het stellen van de levensbelangrijke vragen werden volgens oud gebruik de kapitein en de koning van het gilde mede opgeroepen om daarvan volgens de wet getuigen te zijn, als ware het een toestemming van het gilde om te trouwen. De bevestigende antwoorden waren duidelijk. Na de uitspraak van de ambtenaar van het verbond van trouw, werden de trommen geroerd als teken, dat ook het gilde daarvan had kennisgenomen. In de huwelijks toespraak werden parallellen getrokken tussen het vendelgebed en het leven samen. Een geoefend vendelier kent de slagen met het vendel uit zijn hoofd, maar zoveel te meer dient hij rekening te houden met de eigen conditie en bij-

voorbeeld de wind. Bij succes kan hij met recht zijn vendel als teken van de overwinning oprollen. Zo is het ook in het leven, dat een gevecht zonder einde is, waarin aanmoediging en strijd leiden tot de overwinning van het goede in jezelf en dat tot eer van de partner. Het gilde begeleidde het bruidspaar ook naar de kerk, waar Pastor G.Hogema de plechtigheid leidde. Ook daar waren kapitein en koning getuige van het gilde. De huwelijksluiting werd afgesloten met een vendelgroet aan het nieuwe paar op het pastorieplein. In de oudst bekende Karte van het gilde staat geschreven: „Of iemand der voorzegde schutterij, het zij jongmens of weduwnaar, mochten bruidegom worden, zoo zal dezelve bruidegom schuldig zijn aan de Schut te geven eene halve tonne bier en is het zake den bruidegom zoude houden eene eerlijke bruiloft zal hij gehouden zijn te geven en te vereeren de schutbroers eene tonne bier”. Het is zeker, dat deze schuld aan het gilde wegens de bijstand bij het huwelijk, voldaan is, want zoals de gildebroeders en -zuster er 's morgens getuige waren, zo is dat ook in de avonden het geval geweest. Je viert toch mee als gildebroeder en laat je 'vereeren met een tonne bier' en wat er bij hoort!

Maasland

Welkom aan Onze Lieve Vrouwe Schuts Vlijmen

De Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Vlijmen is op de algemene ledenvergadering van 8 november togetreden tot kring Maasland. De Onze Lieve Vrouwe Schuts is opgericht in 1320 en heeft sinds 1891 de koninklijke goedkeuring. De schuts stelt zich ten doel op de vanouds bestaande voet, het godsdienstige, broederlijk en gezellig verkeer te bevorderen naar de regels van de statuten. De Onze Lieve Vrouwe Schuts heeft zestien gildebroeders.

Nieuwe vaandelstok vol symboliek

Het gilde Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch heeft sinds 18 mei een nieuwe vaandelstok. Het is een ebbhouten stok, gemaakt uit twee delen met bovenop een puntstuk van koper, voorstellende een circel met daarin de letter T, het symbool van de patroonheilige. De circel stelt de verbondenheid van alle gildebroeders en -zusters voor. Op de circel staat de naam van het gilde. Op de bol staat aan de voet van de stok een kroon, als symbool voor 'de kroon op het werk'. Jan van Hoof heeft de stok ontworpen. Uiteindelijk zorgde hij er samen met vendelierleider Antoon van Roosmalen en vaandrig Adriaan van der Heyden voor dat de stok voor het gilde gerealiseerd werd.

Eerste lustrum kampioenschap jeu-de-boules

In het laatste weekend van de bouwvakvakantie organiseert het gilde Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch een kampioenschap jeu-de-boules. Dit jaar, op 10 augustus, vond het toernooi onder grote belangstelling van de plaatselijke bevolking voor de vijfde keer plaats. De hoofdman en organisator Jan van Grunsven had het eerste jaar gezegd: 'Ik streef ernaar om

in vijf jaar tot honderd triplets te komen'. Het zijn er dit jaar 128 geworden. Complimenten voor de organisatoren die op deze wijze op een positieve manier aan de weg timmeren om het gilde bij een breed publiek kenbaar te maken.

'Open doekjes' op de Meir in Antwerpen

Op de Meir, een grote, brede winkelstraat in het centrum van Antwerpen, kregen de gilden van kring Maasland op zondag 11 augustus talrijke 'open doekjes'. Spontaan applaus van de duizenden mensen die langs de route van de Ommeganck stonden bij de Antwerpse gildefeesten. Aan deze optocht deden 46 groepen/gilden mee. Ze waren afkomstig uit Zweden, Duitsland, Nederland en België. Nederland was met zeventien gilden ruimschoots vertegenwoordigd. Van de Brabantse deelnemers kwam bijna vijftig procent uit kring Maasland: Sint Ambrosius Haarsteeg, De Oude Schuts (Sint Joris) Den Bosch, Sint Antonius Abt - Sint Catharina Nistelrode, Sint Joris Udenhout en Sint Barbara - Sint Sebastiaan Vught.

Mooi oogstjaar in Haaksbergen

Kring Maasland kan spreken van een mooi oogstjaar voor wat betreft het Europees Schutterstreffen 1996 in Haaksbergen. Eind augustus, begin september werd dit festijn in de 'ster van Twente' gehouden. Van de dertien te vergeven prijzen voor het vendelen, namen de gilden van Maasland er vijf mee. Dit waren de gilden Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch (3x), Sint Willebrordus uit Esch (1x) en Sint Catharina - Sint Joris uit Rosmalen (1x).

Bij het trommen deden de Maaslandse gilden er nog een schepje bovenop. Van de acht te vergeven prijzen paktten ze er maar liefst zes. Zeer succesvol waren hierbij Sint Barbara uit Dinther (3x) en Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch (eveneens 3x). Bij deze prijzenregen moet worden aangetekend dat het meestal eerste prijzen waren in uiteenlopende categorieën.

Koning Bert van de Wetering (Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch) was, helaas, de grote pechvogel op dit grote Europese gildetoernooi waarbij het toch gaat om die ene titel: Europees Koning. Wellicht overmand door zenuwen, miste hij in de finale de laatste splinter hout van de vogel. De Duitse gildekoning die na hem kwam was trefzekerder. Hij mag twee jaar de ere-titel dragen.

Gemoedelijke Dommelgroep in Den Dungen

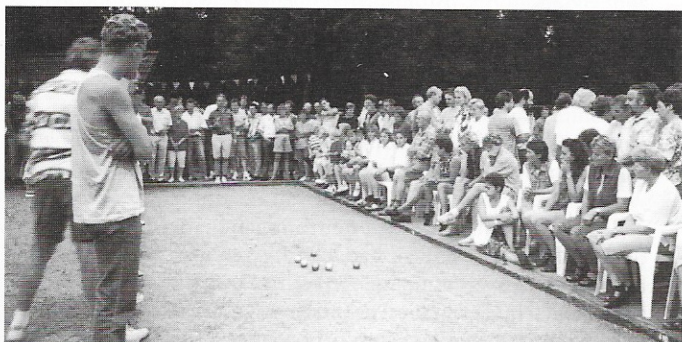
De jaarlijkse kringdag van de Dommelgroep, waarbij zeven gilden uit het stroomgebied van de Dommel zijn aangesloten, is zeer geslaagd. Dank zij de inzet van het organiserende gilde Sint Catharina uit Den Dungen werd het 8 september voor eenieder een gemoedelijke en sportieve bijeenkomst. Tijdens de ere-wijn op het gemeentehuis had kringhoofdman Harrie v.d. Vreede nog een verrassing in petto voor beschermvrouwe H. de Gruyter - Vehmeijer. Vanwege haar jubileum wordt zij op de komende jaarvergadering gehuldigd. In het algemeen klassement van de dag werd het gilde Sint Joris en Sint Catharina uit Gemonde eerste.

Vendelier maakt beeld voor parochiekerk

Het gilde Sint Ambrosius uit Haarsteeg heeft op zondag 22 september in de plaatselijke parochiekerk het beeld van de H.Lambertus naar binnen gedragen. Vervolgens werd het plechtig gewijd en ook daar was het gilde bij present. Het beeld (120 cm hoog) is van notenhout gemaakt. Opmerkelijk is, dat de vervaardiger van deze fraaie aanwinst een gildebroeder is: vendelier André van Bokhoven.

Eerbewijs aan 101ste Airborne Division

Voorafgaand aan het jaarlijkse koningschieten heeft het Sint-Barbaragilde Veghel op 22 september een krans gelegd bij het Airborne Monument bij gelegenheid van de bevrijding van Veghel, 52 jaar geleden. De bevrijding deed indertijd de 101ste Airborne Division tijdens de operatie Market Garden.

Massale belangstelling voor het lustrumtoernooi in Vorstenbosch

Handboogschutters Oisterwijk en het milieu

Ook een gilde dat met de handboog schiet, heeft te maken met een milieuvergunning, meldt het gilde Sint Sebastiaan uit Oisterwijk. Vanwege de aangepaste eisen met betrekking tot de veiligheid van de schutsdoelen, zal dit gilde de komende maanden intensief werken aan het maken van geheel nieuwe poorten. Vóór het volgend seizoen (maart 1997) moet e.e.a. gereed zijn. In verband met de hoge kosten hiervan heeft Sint Sebastiaan van plaatselijke bedrijven enkele gewaardeerde donaties ontvangen.

Handboogschieten, da's pas sport!

Gildekoor Sint Barbara op CD

Onder grote belangstelling heeft Sint Barbara Dinther op zondag 27 oktober in de plaatselijke St. Servatiuskerk de CD van haar gildekoor gepresenteerd. Dit unieke schijfje staat boordevol eigentijdse energieke gildemuziek. Nagenoeg alle muziek en teksten zijn van de bekende Brabantse troubadour Henk Habraken, die zelf ook een belangrijk aandeel op het muziekschijfje heeft.

De koorzang wordt regelmatig afgewisseld door zang van diverse solisten, zoals schutsvrouw Ingrid Verhoeven en René Habraken (geen familie van Henk). Het voornaamste instrument is, behalve de gitaar, de gildetrom bespeeld door Bart Habraken (een zoon van Henk). Door deze combinaties krijgt het geheel een verrassend ritmisch gildestempel.

De 'Barbara-CD' staat vol nieuwe eigentijdse muziek, terwijl aan de andere kant sommige traditioneel Latijnse teksten gehandhaafd zijn. Veel teksten worden in het Nederlands en zelfs in het Brabants-dialect gezongen. Gildehoofdman Eugène van Bouwdijk Bastiaanse, die op de dag van de presentatie 75 jaar werd, overhandigde de eerste exemplaren aan mevr. J. van Gorp - van Erp, gildeheer en burgemeester van Bernheze én aan gildeheer pastoor Van As.

De CD kost vijftientig gulden en is beslist een 'aanrader'. Te bestellen bij: secr. Fred v.d. Berg. Tel. (0413) 29 10 66.

Land van Cuijk

Soest een dagje Brabant

Op zondag 18 augustus organiseerde het Groot Gaesbeeker Gilde in Soest de Vrije Gildedag van het Land van Cuijk.

's Morgens in alle vroegte kwamen de eerste gildebroeders en gildezusters van de 35 deelnemende gilden bij het feestterrein aan voor de Eucharistieviering, gecelebreerd door Mgr J. de Kok, hulpbisschop van Utrecht daarbij geassisteerd door kringpastor Donders en pastoor Nijland. Mgr De Kok wist de symbolen van weerbaarheid en trouw van de gilden op een stimulerende wijze te vertalen naar de doelen van de gilden in de huidige tijd. Tijdens de maaltijd na de H.Mis

Eucharistieviering tijdens Brabantse Gildedag

maakten ook de leden van de Schützenverein Die Grosse Westhofe uit Soest Duitsland hun opwachting. Zij waren speciaal gezien de jarenlange banden met het organiserend gilde voor deze Gildedag genodigd en mochten daarbij rekenen op een gastvrijheid die hen emotioneel zeer zou raken. Om één uur vertrok de stoet met de gilden vanaf het feestterrein voor een rondgang door een deel van Soest. De Soesters maken dit niet zo vaak mee: zij waren zeer geïmponeerd door de verscheidenheid die de gilden hun toonden. Bij terugkomst op het terrein presenteerden de gilden zich aan het talrijke publiek. Opvallend was de groet van de Commissaris van de Koningin, Jhr Beelaerts van Blokland aan de vaandels van de gilden. Door de warmte had hij een hoed opgezet, die hij telkens ook afnam bij het passeren van het vaandel. Als hoogtepunt werd toch weer ervaren de Massale Opmars der Brabantse Gilden. Wanneer 35 gilden zich presenteren is dit altijd weer een imposant gebeuren.

Autoriteiten die defilé afnemen vlnr voorzitter Land van Cuijk Baron de Weichs de Wenne, koning Ben Schimmel, Commissaris v.d. Koningin Beelaerts van Blokland, burgemeester de Widt, Mgr J. de Kok en ouderman Van Hal

Na het slangendefilé werd een start gemaakt met het afwerken van de wedstrijden. Uniek was de gelegenheid om de grote variëteit aan wedstrijden op een Gildedag allemaal op één overzichtelijk terrein in elkaars nabijheid te kunnen afwerken. De tentoonstelling trok op deze dag ook veel belangstelling en de bezoekers bleken onder de indruk van de rijkdommen van de gilden. De zonen, de gezellige sfeer maakten deze Gildedag tot een groot succes. De organisatie had zijn doel bereikt: Soest was weer eens gastheer geweest voor de Brabanders en dat ging hun goed af.

Afscheid Gildeheer G. Küppers

Op donderdag 15 augustus nam pastoor Küppers afscheid van de parochie Zeeland. Op 8 september 1991 werd hij geïnstalleerd als pastoor en op 3 januari 1992 als Gildeheer. Op deze donderdag 15 augustus heeft het gilde hem afgehaald aan de pastorie en naar de kerk begeleid voor een afscheid van zijn parochie. Na de H. Mis werd de pastoor in een rijtuig naar Zaal het Zuid begeleid waar een afscheidsreceptie werd gehouden. Staande Deken A. van der Coer sprak daar de scheidende Gildeheer toe, waarna Koning W. van Hal hem de St. Jacobusschelp omhing en de oorkonde overhandigde. Van patroonheilige-uitbeelder Jan Laurensen kreeg hij de Staf met kalebas als pelgrimsteken overhandigd. Tot slot kreeg Pastoor Küppers het boek 'De Gouden Guld' aangeboden.

Installatie pastoor van Osch in Zeeland

Op zondagochtend 6 oktober kwam het voltallige St. Jacobusgilde uit Zeeland bij het Gildehuis bijeen, om de nieuw te installeren pastoor aan de 'grens' van het dorpje Zeeland op te gaan halen. Voorafgegaan door alle vendels, bazuinen en trommen, werd de nieuwe pastoor, gezeten in een prachtige open Oldsmobile, vanaf het voormalig Jachthuis naar de pastorie begeleid. De Zeer Eerwaarde Heer Th. van Osch genoot zichtbaar van deze mooie Zeelandse traditie.

Bij de pastorie aangekomen werd er gestopt om Deken G. Küppers en de bedienaren op te halen. Buiten de kerk was een erehaag gevormd door alle verenigingen en buurtschappen die het dorp Zeeland rijk is. Onder grote belangstelling werd de installatie, tijdens een prachtige eucharistieviering, namens de Bisschop door de Hoogeerwaarde Deken G. Küppers verricht.

Na afloop van de Heilige Mis werd de nieuwe pastoor door vaandrig Harrie van Deijne overvondeld, dit ten teken dat de pastoor door het St. Jacobusgilde als zodanig is ingehuldigd.

*Nieuwe pastoor
Th. van Osch*

Schieten op de Vogel van Ere

Op zondag 9 juni verzamelden zich 's morgens om 7 uur de tamboers en vendeliers van het Sint Antonius Abt Gilde uit Blitterswijk bij hun commandant aan huis om met slaande trom en vliegend vaandel op te trekken naar hun aftredende koning om deze op te halen voor de gildemis.

Al optrekkend door het dorp sloten de andere gildebroeders zich bij de stoet aan en bij de koning Pascal Franssen aangekomen wachtte hen een borrel, koffie en 'n broodje. Na de mis trok men op naar het schietterrein 'De Mars' voor het schieten op de vogel van ere. Het eerst aan de beurt waren de jeugdleden. Met het 79e schot schoot Johan Spijcken zich voor de tweede maal in successie tot jeugd-koning. Bij de dames van het gilde duurde de strijd extreem lang.

Koning Pascal Franssen had wel voor een zeer taaie vogel gezorgd. Pas bij het 452e schot gaf deze zich gewonnen en was Anita Thiessen-Verberk de winnares. Maar ook de koningsvogel gaf zich niet zomaar gewonnen. Tegen donker wist Cor v.d. Water zich met het 831e schot tot koning te schieten. Een warm onthaal viel hem en zijn echtgenote/koningin Mariet ten deel.

Schietwedstrijd Klein Kringverband

Het schieten in het zo genaamde klein kringverband waarvan de gilden uit Maashees, Holthees, Geijsteren, Well en Blitterswijk deel uit maken mag zich wat het aantal schutters betreft verheugen in een steeds grotere deelname. Wat voor 5 jaar terug begon met twee gilden uit Holthees en Blitterswijk is nu anno 1996 uitgemond in een treffen over drie wedstrijden die bij toerbeurt georganiseerd worden. Dit jaar was het Berry Vink uit Geijsteren die de over-all winnaar werd en het Sint Antoniusgilde uit Well mocht voor de tweede maal de korpswisseltrofee in ontvangst nemen.

Baronie en Markiezaat

Cloveniersgilde Sint Bavo Rijsbergen Handhaving van tradities

Het cloveniersgilde Sint Bavo uit Rijsbergen kent geen voorzitter, maar een hoofdmans, voorgedragen door de gildebroeders, net als de deken-schrijver. Het Sint Bavogilde gruwt van 'secretaris', nog erger van het ordinaire 'sic'. Deken-schrijver is de juiste naam volgens de oude caert, het officiële document van oprichting in 1699, in de tijd van stadhouder Willem III. Sint Bavo houdt vast aan tradities.

„We moeten wel,” zegt hoofdmans Jac Dekkers, „Ons cloveniersgilde is nooit ingeslapen, zoals bij andere gilden wel gebeurde. Onafgebroken bestaan wij sinds 1699. Een gilde dat zichzelf respecteert bewaart zijn historische schat en houdt zich tevens aan de statuten.”

Pijnlijk voor eventuele vrouwelijke schutters is, dat ze van-

wege die statuten niet als volwaardig lid tot het Sint Bavogilde kunnen toetreden. Via de man is medelid, zonder stemrecht, wel mogelijk; het is nu eenmaal een oude gilde-traditie. Maar Jac geeft toe dat die gewoonte de laatste jaren elders op de helling is geraakt.

Toch is er in de loop der eeuwen meer historisch bezit verdwenen bij de kloveniers. Kloveniers zijn busschutters volgens 'Van Dale'. De simpele busschutter van 1699 is anno 1996 een schutter met een flobertgeweer, kaliber .22. Hij dient van onbesproken gedrag te zijn; een bewijs hiervoor, van Hermandad, moet worden overlegd. Verder wordt zijn wapenvergunning alleen verlengd na voldoende training in wedstrijden etc. Zilver en tin hebben een traditie bij het gilde: tin - vroeger - alleen voor de troostprijzen, zilver voor de winnaars.

Bamisdag Cloveniersgilde St.Bavo

'Item sullen alle jaaren op den eersten Oktober wesende den dag van Bamis.' Zo begint in de Cloveniersbrief voor die van Rijsbergen, de aankondiging van het vieren van de Bamisdag. Uit de 'Cloveniers Gildebrief voor die van Rijsbergen', blijkt verder duidelijk dat op 1 oktober, St.Bavo, patroonheilige van de parochie Rijsbergen, de gildebroeders bijeen werden geroepen: „omme alsdan aen te stellen eenen nieuwe Deeken nac Ouderwetse gewoonte, en voorts metten anderen af te handelen alle affaires des gulde concernerende, oock alsdan verrekken geene opdien dagh bij de gemeene gulde en gedurende des geheelen jaer sal wesen verteert”.

Door veranderingen in ons levenspatroon is in de jaren 60 ook het vieren van de Bamisdag op aandringen van de toenmalige gildebroeders aangepast. Ook werd het vieren van Bamisdag teruggebracht van 2 dagen naar 1 dag. Het lag toen voor de hand dat Bamisdag verplaatst werd naar de in die tijd felbevochten vrije zaterdag. Vastgelegd werd toen om Bamisdag te vieren op de eerste zaterdag van de volle week in oktober.

De Bamisdag begint met de viering van de H.Mis ter intentie van de overleden gildebroeders. Op Bamisdag worden nog steeds de 'lusten en lasten' verrekend van het afgelopen jaar. Wat inhoudt dat de gewonnen prijzen worden uitgereikt en de boeten geïnd worden. De contributie (gelag) wordt om praktische redenen geregeld middels de thans meer gebruikelijke kanalen (bank/giro). Werd voorheen de middag doorgebracht met het houden van een rikconcours, sinds vorig jaar is daar verandering ingekomen. Door de tanende belangstelling voor het overdag teren meende de overheid voor een meer aansprekende dagvulling te moeten zorgen, welke toch paste in de gildetradities.

De overheid ging te rade bij de oudermannen hoe dat vroeger ging. Schitterende verhalen kwamen boven tafel. Uit deze verhalen kwam naar voren dat er toen 's middags al muziek ten gehore gebracht werd. Voor zover de verhalen terug gingen bleek dat er een orgel gehuurd werd die zowel 's middags als 's avonds voor het vertier zorgde. Later werd de orgel vervangen voor levende muziek welke reeds 's middags begonnen te spelen. Vrij spoedig is dit terug gebracht naar alleen levende muziek voor de avond.

Mits aangepast aan de nu geldende normen leek de overheid het een prima plan weer terug te gaan naar muziek voor het middagprogramma. Maar dan geen disco of popband maar meer in de sfeer van volksmuziek, en dan bij voorkeur muzikanten uit Rijsbergen of naaste omgeving. Zij voelen immers de sfeer aan van de plaatselijke bevolking. Na twee jaar dit gedaan te hebben blijkt dit een schot in de roos te zijn.

Voor wat het avondprogramma betreft achtte men het niet nodig hierin verandering aan te brengen daar de avond steeds goed tot zeer goed wordt bezocht. Het hoogtepunt hierin is het kiezen van de Jonge Deken met daaraan vast gekoppeld dat vrouwen een uur 'baas' zijn.

Bavo kan terug zien op een geslaagde Bamisdag! ■

NIEUWS MET NAMEN

Kwartier van Oirschot

Goed eten en op tijd een borreltje

Piet Brock, gezondheid!

Op 25 augustus 1996 vierde Piet Brock van het Sint Joris gilde uit Goirle zijn 60-jarig gildebroederschap.

Omdat zijn vader met vier zonen reeds lid was, kon Piet niet achterblijven. Samen vormden zij een zestal binnen het gilde en drukten zij zo'n

sterke stempel op het gilde, dat men het in die tijd ook wel eens Brocken-guld noemde. Een van de broers was tweemaal koning, een ander was hoofdman. Piet zelf deken, tien jaar hoofdman en eendekoning. In december hoopt Piet 90 jaar te worden. Wil je dit ook bereiken, dan moet je volgens Piet lid blijven van het gilde, goed eten en op tijd een borreltje pakken.

Bourgondiër 40 jaar gildebroeder

Kringonderscheiding voor Janus Wolfs

Janus Wolfs van het Sint Catharina gilde uit Moergestel was tijdens zijn 40 jarige gildeloopbaan onder meer: schatbewaarder van 1960 tot heden, deken schrijver van 20 oktober 1960 tot 2 maart 1978 en van 20 november 1973 tot heden vaandrig. Maar het

is toch vooral zijn Bourgondische levensstijl die hem tot een markant figuur maakt. Overal waar hij aanwezig was kon men het horen, 'doar hedde de guld'. Op 30 augustus is hij door zijn mede-gildebroeder en zusters gehuldigd. Uit handen van raadsheer Sef Timmermans ontving hij de kringonderscheiding en van zijn eigen Sint Catharina gilde kreeg hij een wandbord met inscriptie.

Vendelier nieuwe jonge koning

Op 25 augustus 1996 heeft het Kolveniersgilde Sint Dionysius uit Tilburg opnieuw geschoten om de koningstitel. Na een zeer spannende strijd werd de vogel met een welgemikt schot van zijn hoge positie gehaald door Ralph van Iersel. Deze 62ste koning van het gilde is met zijn 20 jaar tevens de jongste in haar bestaan. Met het behalen van de

Ralph van Iersel, jong en onbevangen

koningstitel moet het gilde op zoek naar een nieuwe vendelier.

Kempfenland

Driek van Montfort, 50 jaar gildebroeder

Links de nieuwe koning Piet van Gerwen en rechts de jubilerende Driek van Montfort

De jaarlijkse teerdag van het Bergeyckse St. Jorisgilde had dit jaar een speciaal randje. Driek van Montfort was 50 jaar gildebroeder. Ook moest er voor een nieuwe koning worden geschoten. Om 10.00 uur was de H. Mis, gevolgd door een rondgang door het dorp, waaraan ook door de meer dan 90 jarige van Montfort werd deelgenomen. In de namiddag werd met het koningschieten begonnen. De eerste schoten werden gelost door de beide Bergeyckse wethouders J. Kuyken en M. Adriaans. Na een sportieve strijd was het Piet van Gerwen die na het 118e schot de vogel voor de tweede keer naar beneden haalde. De huldiging van Driek van Montfort later op de avond was zeer sfeervol. Kringvoorzitter Henk Luiten overhandigde hem het gouden schild van Kring Kempfenland. In zijn toespraak bedankte hoofdman Hein v.d. Grinten, Driek van Montfort voor zijn inzet, trouw en vriendschap gedurende al die jaren voor de Schut en bood hem een onderscheiding namens de Schut aan. Namens de familie van Montfort overhandigde Frits het St. Jorisgilde een herinneringsschild ter gelegenheid van deze unieke gebeurtenis.

Willy Dams 50 jaar gildebroeder

Zaterdag 8 juni vierde het St. Lambertusgilde Meerveldhoven de jaarlijkse gildedag met een gezellig samenzijn die aanving met een onderlinge schietwedstrijd met het geweer. Op deze gildedag was er nog iets bijzonders: gildebroeder Willy Dams werd gehuldigd omdat hij

50 jaar lid was. Hiervoor waren zijn vrouw en kinderen uitgenodigd, alsmede de kringvoorzitter de heer H. Luiten die met een passende toespraak de gouden kringonderscheiding aan gildebroeder Willy Dams uitreikte.

Gouden kringonderscheiding voor Willy Dams

Jeugdige gildekoning

Op kermis-maandag 19 augustus hield het Sint Anna Gilde Nederwetten traditiegetrouw haar schietwedstrijd om de koningstitel. Onder grote publieke belangstelling loste wethouder van Pareren het openingsschot. Nadat de prachtige, door gildebroeder Jan Migchels gemaakte, houten vogel zijn eerste veren had gelaten werd het schieten onderbroken om een drietal jubilarissen te huldigen: Ans Sanders, haar echtgenoot Dré en Ad van der Putten waren 25 jaar lid. Ad heeft zijn sporen voor het gilde vooral verdiend als vendelier en Ans en Dré hebben de naam en de eer van het gilde hooggehouden op de vele gewerschietwedstrijden waaraan zij hebben deelge-

Vlnr.: Ans Sanders en de gildebroeders Dré, Tini en Jan Sanders

nomen. De jubilarissen kregen een wandbord aangeboden. Na deze huldiging werd het koningsschieten hervat en ontbrandde er een hevige strijd om de fel begeerde koningstitel. Volgens reglement mogen gildebroeder vanaf 18 jaar deelnemen. Ronny van der Heijden was één dag 18 jaar en mocht voor de eerste maal deelnemen. Met een welgemikt 136e schot haalde hij de vogel of wat daar nog van over was, naar beneden. Daarmee had het Sint Anna Gilde Nederwetten om twee redenen een bijzondere koning. Ronny is de jongste koning en hij nam de koningstitel over van zijn vader Gerard van der Heijden.

Ronny v.d. Heijden

Sint Catharinagilde Valkenswaard

Op zondag 18 augustus j.l. hield het Sint Catharinagilde uit Valkenswaard haar tweejaarlijkse koningschieten. Deze keer zat er een speciaal tintje aan dit evenement omdat koning Jan Smets zich twee jaar geleden voor de vierde keer tot koning had geschoten. Bij het Valkenswaardse gilde geldt de regel dat men keizer wordt bij drie koningschappen achtereen of vijf in totaal. Jan Smets zou dus, indien hij de vogel naar beneden zou halen, keizer van het gilde worden. Nog drie andere kandidaten namen deel aan het koningschieten. Het werd ongemeen spannend. Alle vier de schutters kregen volop de kans een beslissing te forceren. Dan weer viel er hout (maar niet genoeg), dan weer werd de spil geraakt, de zenuwen gierden bij de vele aanwezigen door de keel. Het duurde maar liefst tot het 170e schot voor het laatste restant van de vogel en daarmee ook de beslissing viel. Rinus van de Langenberg heette de verzender van het verlossende schot en glunderend nam hij de felicitaties in

R. v.d. Langenberg

ontvangst. Rinus is 53 jaar oud en sinds 1985 lid van het gilde. Helaas geen keizer dit jaar, maar unne goeie koning hebben we wel, en bekijk het ook eens anders: over twee jaar beleeft men in Valkenswaard weer een extra dimensie aan het konings-

schieten want dan wordt Jan Smets opnieuw de mogelijkheid geboden een gooi te doen naar het keizerschap van het Sint Catharinagilde.

Sint Jan Baptistagilde Leenderstrijp

Jac Dielis is het wederom gelukt om op Strijpkermismaandag 17 juni 1996 de felbegeerde koningstitel binnen te halen van het Strijper Gilde St. Jan Baptista. De 45-jarige rietdekker haalde de koningstitel bij het 90e schot. Er namen vijftientig serieuze gegadigden aan het koningschieten deel. Het is voor hem de tweede maal dat hij deze eer naar zich toe weet te trekken. De eerste periode was van 1981 tot 1984.

Sint Martinusgilde Luyksgestel

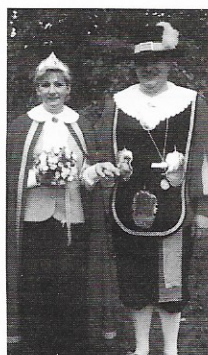
Renee Hoeks is al vanaf november 1973 actief gildebroeder en gewerschutter. Vanaf november 1988 maakt Renee deel uit van de overheid in de functie van wapenmeester. Als schutter behaalde hij met zijn viertal het Nederlands kampioenschap vrije hand in 1989. Ook bij de Kempenschutters heeft hij de nodige prijzen behaald. Op die mooie zondagmiddag werd de vogel traditiegetrouw eerst door burgemeester Berkhout d.m.v. drie op doel gerichte schoten 'vrij' geschoten. Daarna volgde de aftredende

koning en de gildebroeders uitgezonderd de keizer en de hopman. Na het 40e schot was de naam van de nieuwe koning bekend: Renee Hoeks. 's Avonds volgde de officiële installatie op het gildehuis en volgens gebruik de tractatie van de nieuwe koning in de vorm van een vaatje bier.

Renee Hoeks

Sint Petrus Bandengilde Schaft

Frits en José van Asten

Het gilde St. Petrus Banden begon haar feest met een mis in de St. Servatiuskerk waarna de strijd om het koningschap. Na lang strijden door vijf leden werd uiteindelijk Sjaak Sieben de nieuwe koning. Sjaak is actief lid van de vereniging. Het koningschieten werd afgesloten met een gezellig diner en een

geslaagde feestavond.

Sint Sebastiaangilde Borkel

Bij het Gilde St. Sebastiaan viel de koningsvogel op het 85e schot naar beneden. De nieuwe koning werd daar Frits van Asten. Frits is al vanaf 1990 lid van het gilde St. Sebastiaan, waarvan de laatste vier jaar als hoofdvaandrig. Na jarenlange activiteiten in diverse verenigingen ging zijn belangstelling op den duur toch uit naar het gewerschieten bij het gilde.

Dankzij zijn inzet geldt dit koningschap nu tevens als kroon op zijn werk als gildebroeder.

Sint Martinusgilde Waalre

Sinds september mag Piet Couwenberg zich koning noemen. Daarmee draagt hij de komende twee jaar de zilveren schat van het Sint Martinusgilde om zijn schouders. Het werd nog een spannende strijd, die zondag op de Bolkshoevel. Er was namelijk alle kans dat een historisch feit werd geschreven in de analen van het Sint Martinusgilde.

Twee jaar geleden schoot de toenmalige koning Harrie van Breugel zich voor de tweede achtereenvolgende maal tot koning. Wanneer hij voor de derde keer als eerste de vogel naar beneden zou schieten, dan mocht hij zich de titel keizer aanmeten. Dat is een gebeurtenis die nog nooit binnen het Martinusgilde heeft plaatsgevonden en waarop nu zeker nog zes jaar moet worden gewacht. Het lukte Harrie namelijk niet om de keizerstitel in de wacht te slepen. Piet Couwenberg ging hem voor met een welgemikt schot.

Koning en Keizer bij Sint Agatha Heeze

Medio september vond onder uitsteken de weersomstandigheden het koningschieten plaats bij het Gilde van Sint Agatha uit Heeze. Regerend koning Henk Heesakkers, 58 jaar, haalde voor de 3e achtereenvolgende keer de koningsvogel (na 44 schoten) naar beneden en mag zich voortaan keizer van het Gilde van Sint

Henk Heesakkers

Agatha noemen. Grote vreugde bij Sint Agatha en de talrijk aanwezige toeschouwers. Geen wonder want het was circa 250 jaar geleden dat dit gilde over een keizer beschikte. Nadat de keizer plechtig door de kapitein was geïnstalleerd werd er vervolgens een nieuwe koningsvogel op de schutsboom geplaatst en werd er weer voor een nieuwe koning geschoten. Deze kwam er na 30 schoten in de persoon van Jan Boonman, 65 jaar oud. Jan is gildebroeder bij Sint Agatha sinds 1993.

Peelland

Jubilaris gehuldigd

Het Sint Jorisgilde Asten huldigde op de laatste zaterdag van oktober een heel speciale jubilaris. Gildebroeder Piet Joosten werd namelijk gehuldigd omdat hij zestig jaar lid is. Voordat de feestelijkheden begonnen ontruimde het gildebestuur allereerst het gildehuis. Men verwachtte de nodige drukte. Vanuit café-pension Sint Joris marcheerde het gilde in de late middagen naar de woning van de jubilaris aan de 'Hemel'. Een fraaie vendelhulde voor de hostes volgde vóór het gildehuis. In dit pand werd zestig jaar geleden het Sint Jorisgilde nieuw leven ingeblazen. Eén van de initiatiefnemers was toen Piet Joosten. Drie uur lang stond hij tijdens een druk bezochte receptie in het middelpunt van de belangstelling. Burgemeester Hendrickx-Vlaar, tevens beschermvrouw van het gilde, bood de feesteling een beeldje van een vendelier aan. Hoofdman Henk van den Eijnden memoreerde in drie gedeeltes het gildeleven van de jubilaris, beschermheren en -vrouw en de verschillende gastheren en gastvrouwen in het gildehuis. Ook deputaties van gilden uit de kring Peelland waren aanwezig. Diverse ereleden van het gilde, gemeenteraadsleden en oud-burgemeester Rutten, die nog steeds een warme interesse voor het gilde heeft, drukten de hand van Piet Joosten. De diamanten jubilaris (83) genoot zichtbaar van de aanwezigheid van zovelen.

Na een jaar onderbreking weer koningstitel

Op kermismaandag hield het Sint Leonardusgilde Beek en Donk het jaarlijkse koningsschieten aan de Goorloop. Na het drinken van brandewijn bij de oude koning Theo van de Vrande ging het richting Leonarduskapel voor een gebedsdienst voorgedaan door pastor Theo van Rossum. Bij gildehuis de 'Zwaan' werd het gilde verrast door Mies Sijbers, vice-voorzitter van de kring Peelland, en Jan Pennings en Lau Huijbers uit Gemert die het herinneringsschild 200 jaar Brabant aanboden. Na de erwtensoep ontroonde voorzitter Jan Huijbers op het schietterrein de oud-koning uit zijn functie. Wapenbroeder Jan Rovers 'vrijde' de boom van kwade geesten in opdracht van de pastor die verstek

Huub v.d. Heuvel

moest laten gaan. Wethouder Louis Peters mocht het eerste schot lossen. Na een spannende wedstrijd viel de vogel bij het 177ste schot naar beneden. Huub van den Heuvel, ook koning in 1994, werd de nieuwe koning.

'Maastrichter' Lambertus viert feest

Op zaterdag 21 september vierde gilde Sint Lambertus Someren-Eind haar patroonsdag. Het hoogtepunt was de huldiging van vier jubilarissen, die een kwart eeuw lid zijn van het gilde. Voordat de huldiging plaats vond werd er een eucharistieviering gehouden in de vorig jaar gebouwde Lambertuskapel. Na de viering werd er op de terugweg halt gehouden bij de woning van beschermheer Arnold-Jan Prinsen voor een vendel hulde. Na de koffietafel in het gildehuis 'Jan van Tieskes' kreeg hoofdman Remy Lammers het woord. Hij was verheugd over de aanwezigheid van de echtgenotes van de in het afgelopen jaar overleden gildebroeders. 'Dit getuigt van geborgenheid en betrokkenheid'. Hij brak een lans voor een lidmaatschap voor vrouwen. Na de toespraak volgde de hul-

De vier jubilarissen vlnr.: André Kolen, André Lomans, Henk van Houts en Willem van de Voort

diging. Willem van de Voort werd als eerste voor het voetlicht gehaald. Achtien jaar geüniformeerd gildebroeder en

beheerder van de gelden bij schietevenementen voor het 'Zorgenkind'. Daarnaast iemand die in het verenigingsleven in 't Eind geen onbekende is. André Kolen was tien jaar bestuurslid en is nog steeds actief schutter. Henk van Houts stamt uit de gildefamilie met de bijnaam 'Broens'. Na zijn afscheid als tamboer heeft hij jongeren opgeleid tot tamboer. Jubilaris André Lomans was in de periode van 1979 tot 1981 koning en maakte zes jaar lang deel uit van de schietcommissie. Koning Thjeu Knapen spelde de jubilarissen de zilveren gildespeld op en overhandigde hen de oorkonde. Ook de echtgenotes werden in de bloemetjes gezet.

Nieuwe koning bij familiegilde

Op kermismaandag 16 september vond het tweejaarlijkse koningsschieten plaats van gilde Sint Antonius Abt Lierop. Onder een stralende herfstzon werd het koningsschieten geopend door de vertegenwoordigers van de geestelijke en wereldlijke overheid. De uittrekkende koning Jan Santegeerts moest met lede ogen toezien hoe Rob van Seggelen (29) bij het 169ste schot de vogel naar beneden haalde. Hierdoor mag de tamboer van het gilde twee jaar lang de koningstitel dragen. In het dagelijkse leven is de jonge koning als begeleider werkzaam in een tehuis voor verstandelijk gehandicapten. Verder speelt hij verdienstelijk in het tweede elftal van de plaatselijke voet-

De nieuwe koning Rob van Seggelen geflankeerd door zijn vriendin Marjan Caron

balclub. Na zijn installatie werd er een rondgang door Lierop gemaakt. In gildehuis 't 'Jagershuis' werd de gildekoning en zijn familie een receptie aangeboden. Een vendel hulde van het zuster gilde Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën sloot het officiële gedeelte van de dag af. In de vroege avonduren werd het feest in het huis van de ouders van Seggelen voortgezet omdat de koning in Someren-Dorp woonachtig is.

Jubilarissen en geschenken in feestvierend Bakel

Tijdens het eind juni gehouden vrij gildefeest in Bakel reikte burgemeester van Beers namens de koningin het 700 jaar oude Sint Willibrordusgilde een koninklijke erpenning uit en een oorkonde. Omdat zij vijftig jaar lid zijn van het gilde werden Cub Swinkels en Harrie Bankers gehuldigd. Een lange periode was

Harrie Bankers voorzitter en kapitein en maakte ook deel uit van het kringbestuur. Ook Cub Swinkels heeft als voorzitter en kapitein gefungeerd en jarenlang in de vendelcommissie gezeten. Door voorzitter Marius Slegers werd hun een blijvende herinnering aangeboden. Ook kregen beide jubilarissen een kringonderscheiding opgespeld. De zilveren jubilaris Herman Bouwmans, die eveneens van het kringbestuur deel uitmaakt, werd ook in het huldebetoon betrokken. Tijdens de druk bezochte receptie werden er diverse gildeattributen cadeau gedaan: een zilveren schild aangeboden door de fanfare, een nieuwe pick voor het standaardvaandel, zeven prachtige pieken aangeboden door beschermvrouw Nellie Koppens en een prachtig schild. De voorzitter van het werkomité bood het gilde een houten biervat aan.

De jubilarissen Cub Swinkels, Harrie Bankers en Herman Bouwmans tonen trots hun onderscheidingen

Maasland

Rob Weijtmans koning Sint Joris

Op kermismaandag 26 augustus is Rob Weijtmans koning van Sint Joris Udenhout geworden. De koningsvogel, ge-

Rob Weijtmans en zijn koningin

maakt door oud-koning Piet Brock, viel na 83 schoten. In totaal streden elf gildebroeders om de titel. Zes jaar geleden was Weijtmans ook al koning. Op het 'schutshoekje' werd koning Rob Weijtmans van Sint Joris en zijn collega Thom v.d. Voort van Sint Antonius en Sebastiaan officieel geïnstalleerd en met de vendelgroet ingehuldigd. In het dorp werden beide koningen voorgesteld aan de wereldlijke en kerkelijke autoriteiten. Beide koningstitels hebben een bijzondere betekenis gekregen. Na meer dan vierhonderd jaar zijn zij de laatste echte Udenhoutse koningen. De herindelingsplannen van midden-Bra-

bant hebben ook gevolgen voor het zelfstandige Udenhout.

Bert Lamboo schutterskampioen

Bert Lamboo

Bert Lamboo is op 25 augustus schutterskampioen van het gilde Sint Catharina uit Vught geworden. Hij pakte de titel voor de derde achtereenvolgende keer, zodat hij de wisselbeker definitief in zijn bezit heeft. In de spannende strijd tussen veertien gildebroeders, moesten uiteindelijk Toon Hoogwaarden, John v.d. Wittenboer en Frans Schippers in Lamboo hun meerdere erkennen. Diezelfde zondagmiddag stredden de gildezusters om het zgn. Laswisselschild. Dit kwam voor de tweede keer achtereenvolgend in het bezit van Joke Kluytmans. Tweede werd Mia v.d. Sande en derde Anni Heessels.

Bob van Woerkom kampioen kruisboog

Bob van Woerkom

Tijdens de onderlinge wedstrijd kruisboogschieten van Sint Barbara - Sint Sebastiaan uit Vught op 25 augustus is Bob van Woerkom kampioen 1996 geworden. Aan de wedstrijd op het prachtige landgoed Beukenhorst van ere-heer Bib van Rijckevorsel deden veertien schutters mee. Tweede werd, na afkampen, Wim Schoonen.

Vele kampioenen in Haaksbergen

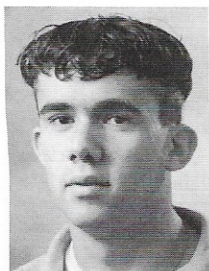
Tijdens het Europees Schutterstreffen in Haaksbergen heeft Twan van Rosmalen van gilde Sint Antonius-Abt uit Vorstenbosch op 1 september de eerste prijs gewonnen in de categorie vendelen klasse A. Dit gilde sleepte ook de eerste prijs in de categorie vendelen groepen 4 tot 5 personen in de wacht. Het gilde Sint Willebrordus uit Esch werd eervol tweede. Alsof dit alles voor Vorstenbosch nog niet genoeg was: ook de eerste prijs vendelen groepen jeugd mocht men mee naar huis nemen.

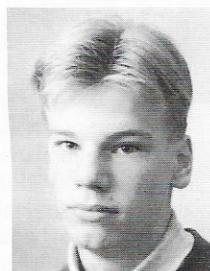
Perry Vos

Ook vendelier Perry Vos heeft een fraaie prestatie verricht. In de categorie Brabants vendelen jeugd 14 - 16 jaar werd dit jeugdlid van Sint Catharina - Sint Joris uit Rosmalen onbetwist eerste.

Paul Hoefs van Sint Antonius-Abt uit Vorstenbosch is eerste geworden met zijn gildetrom in de klasse A. Zijn medegildebroeder Johnny van der Heijden werd eerste in de categorie gildetrom klasse J. In deze klasse werd het gilde uit Vorstenbosch ook eerste bij de groepen.

B. Habraken

Tamboer K. Romijn

B. Habraken van Sint Barbara uit Dintther heeft de eerste prijs gewonnen in de categorie gildetrom klasse B.

En K. Romijn van Sint Barbara Dinther behaalde de eerste prijs in de categorie gildetrom klasse C. Sint Barbara uit Dinther verdiende ook de eerste prijs bij de groepen gildetrom klasse B.

Hendrik Schellekens koning Dommelgroep

Bij het koningschieten om het wisselkruis van de Dommelgroep (zeven gilden uit Liempde, Den Dungen, Gemonde, Schijndel, Sint Michielsgestel en Vught) op de kringdag van 8 september in Den Dungen is Hendrik Schellekens uit Gemonde (Sint Antonius en Sint Sebastiaan) winnaar geworden.

Bjorn Bijnen wint z'n eerste schild

Jeugdtamboer Bjorn Bijnen heeft op 8 september in Den Dungen z'n eerste zilveren prijzenschild gewonnen. Op de kringdag van de Dommelgroep werd hij eerste in zijn categorie. Bijnen is jeugdlid van Sint Barbara - Sint Sebastiaan Vught.

Bjorn Bijnen

Peter van den Broek: twee jaar koning

Peter van den Broek van het gilde Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch is op 18

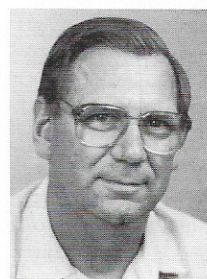

Koning Peter van den Broek (l) en schutterskoning Bert Hoefs

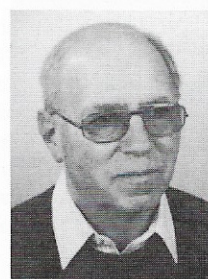
mei voor twee jaar gildekoning geworden. Na 139 schoten lag de vogel op de grond. Schutterskoning werd die dag Bert Hoefs. Tijdens het schieten door volwassenen werd er voor de jeugd een kruisboogwedstrijd georganiseerd, zodat eenieder aan z'n trekken kwam.

Drie jubileumspelden in Haaren

Op de teerdag van Sint Antonius en Sint Sebastiaan Haaren op 25 mei zijn drie jubilarissen verblijd met een jubileumspeld. Kees van de Wiel Lz en Noud van den Braak kregen de speld vanwege hun 40-jarig lidmaatschap. Wim van de Wiel Cz omdat hij 25 jaar gildebroeder was. Kees van de Wiel heeft in al die 40 jaar veel dingen binnen het gilde gedaan, zoals het maken van vogels voor de schutsboom en het verzorgen van het

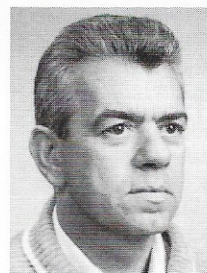

Keizer
Kees van de Wiel Lz,

Noud van den Braak

materiaal aan en rondom de boom. In 1965, 1974 en 1983 was hij gildekoning.

Tamboer
Wim van de Wiel Cz

In datzelfde jaar werd hij gekroond tot keizer.

Noud van den Braak, iets minder actief in het gilde vanwege zijn slijterij en horecabedrijf, is het gilde ondanks die 'handicap' zeer trouw gebleven.

Wim van de Wiel Cz is al 25 jaar actief

als tamboer. Hij geeft les aan andere tamboers en heeft verschillende jaren in het bestuur van de tromcommissies gezeten van kring Maasland en de Federatie.

'Koning Charles' in voetspoor vader en opa

Charles Verhoeven van het gilde Sint Ambrosius uit Haarsteeg is 24 augustus koning geworden. Hij treedt daarmee in

Charles Verhoeven, vader Timi en opa Kooos

het voetspoor van zijn vader Tini en opa Koos, die ook dit gildevoorrecht als eens hebben mogen smaken. Charles is dus de derde generatie Verhoeven. De vogel viel na 473 schoten.

Vierde generatie Van der Voort koning

Tamboer Thom van der Voort van het

De vierde generatie Van der Voort wordt tot koning geïnstalleerd

gilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan uit Udenhout is er als vierde generatie Van der Voort in geslaagd koning te worden. Dat gebeurde op kermisvrijdag 25 augustus. Achttien gildebroeders streden om de koningstitel. Na 94 schoten moest de vogel het afleggen. In Udenhout wordt om de drie jaar om de titel gestreden. Bij de festiviteiten op het 'schuts-wijkje' waren ook ere-hoofdman burgemeester Dijkstra en gildeheer pastoor Van Sprang aanwezig.

Toon Hoogwaardens koning bij Sint Catharina

Toon Hoogwaardens

Toon Hoogwaardens is de nieuwe gildekoning van het gilde Sint Catharina uit Vught. Op zondag 31 augustus wist hij in de achtste ronde bij het 124ste schot de gehele vogel naar beneden te halen. Hoogwaardens blijft vier jaar in functie en stapt zodoende met 'zijn' gilde in het jaar 2000 de eenentwintigste eeuw binnen.

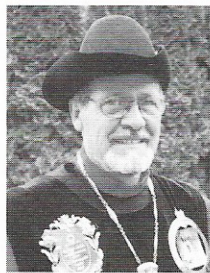
Kermis Nuland: van de drup in de regen

De gildebroeders van Sint Antonius Abt uit Nuland hebben op kermiszaterdag met de kruisboog geschoten. Dat gebeurt om de twee jaar als er geen koningschieten is. Toen de wedstrijd om ongeveer vier uur begon, was het nog droog, maar de wedstrijd eindigde drie uur later met veel regen. Eerste werd Th. Hanegraaf. De rest van het klassement werd gevormd door W. de Haas, Th. van Wanrooy, P. Nellen en G. v.d. Dussen.

Hoofdtamboer Jacques van Lieshout wordt koning

Jacques van Lieshout, hoofdtamboer van het Sint Barbaragilde in Veghel, is er op

22 september in geslaagd koning te worden.

Jacques van Lieshout

22 september in geslaagd koning te worden. Aan het jaarlijkse koningschieten deden 21 schutters mee. Na slechts 71 schoten kwam de vogel naar beneden. Het eerste schot werd gelost door burgemeester Keijzer. Hij slaagde er helaas niet in 'Koning Keijzer' te worden. Ook gildeheer Emb. Verhoeven, plebaan van de Sint Janskathedraal in Den Bosch, kreeg op zijn schot niet de zegen van boven.

Burgemeester Haaren gildeheer in Esch

Burgemeester Hans Haas van de gemeente Haaren is de nieuwe gildeheer bij het Sint Willebrordusgilde in Esch. Op de najaarsvergadering van 27 september is hij geïnstalleerd. Esch maakt sinds begin dit jaar deel uit van de gemeente Haaren. Burgemeester Haas treedt hiermee in het voetspoor van de voormalige Esche burgemeesters. Het gilde is verheugd dat hij de traditie wil voortzetten. Op dezelfde bijeenkomst is Cor van der Zanden met een oorkonde verblijd vanwege zijn 25-jarig lidmaatschap. Hij maakte jaren deel uit van het bestuur, waarvan twee jaar als deken-rentmeester. In 1989 schonk hij een nieuw vaandel. Dat was reden genoeg om hem tot gildeheer te benoemen. Ties van Schijndel is 50 jaar lid van het gilde en ontving een zilveren schild. Ties is al jaren rustend lid, maar heeft door zijn gildebroederschap zijn zoon en schoonzoon voor het gilde kunnen interesseren.

Frans van de Wiel 70 jaar bij de schuts

Op de statiedag van de Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Elshout, 14 september, is Frans van de Wiel gehuldigd vanwege zijn 70-jarig lidmaatschap. Hoofdman Jos Klerks preeste Van de Wiel onder andere als een voorbeeld voor de schuts en de gemeenschap en zijn uitstraling in broederschap en kameraadschap. In 1926 is hij lid geworden, heeft veel voor de schietsport gedaan en was een verwoed schutter.

Van 1946 tot 1977 maakte hij deel uit van de hoogwaardigheidsbekleders. Hij is driemaal koning geweest (1946, 1947 en 1964). Daarnaast acht jaar kapitein, van 1969 tot 1977 en sinds 1977 beschermers van de folklore. De inspanningen van Van de Wiel zijn ook andere opgevallen.

Zo werd hij gedecoreerd door de koningin, kreeg van Paus Paulus VI de pauselijke zegen, een onderscheiding van kring Maasland en van zijn eigen schuts diverse gouden draagspelden. Bij dit jongste jubileum kreeg hij van hoofdman

Klerks een zilveren schild met de beeltenis van de Onze Lieve Vrouwe Schuts. Op de statiedag zijn ook Sjaan Schalken en Frie Klerks gehuldigd als 'zilveren schutsbroeders'.

Vlnr.: Sjaan Schalken, Frans van de Wiel en Frie Klerks

Sint Hubertus benoemd ere-hoofdman voor het leven

In het weekend van 7 en 8 september voltrok zich voor het gilde Sint Hubertus in Berkel-Enschot een historisch belangrijke gebeurtenis. Via een 'open dag' presenteerde het gilde na 43 jaar op 7 september nieuwe kleding aan bewoners en gemeentelijke overheid. Toen werd de huidige burgemeester J. Meijs benoemd tot ere-hoofdman voor het leven. Berkel-Enschot wordt per 1 januari fusiegemeente met Tilburg. Tijdens een zeer bewogen officiële bijeenkomst met ere-wijn op het gemeentehuis nam Meijs de onderscheiding met grote erkentelijkheid aan.

Op zondag 8 september werd de Sint Hubertusdag gehouden. Hieraan namen deel de (Hubertus-)gilden uit Etten-Leur, Loon op Zand, Liessel, Drunen en Berkel-Enschot.

Kringonderscheiding voor Jos Vermeer

Op de statiedag van het gilde Sint Ambrosius uit Loon op Zand heeft Jos Vermeer de kringonderscheiding van Maasland in zilver ontvangen.

Dit in verband met zijn 40-jarig lidmaatschap. De versierselen werden hem opgespeld door waarnemend kringhoofdman H. van Helvoirt. Vermeer heeft tal van verdiensten.

Zo is hij thans lid van de gilde-overheid en was van 1967 tot 1973 koning. Van beschermheer jonkheer Charles Verheijen kreeg Vermeer een draagschild met wimpel.

Waarnemend kringhoofdman H. van Helvoirt (r) spelt Jos Vermeer de onderscheiding op

Piet Schoenmakers 'zilveren gildebroeder'

Piet Schoenmakers

Piet Schoenmakers is dit jaar 25 jaar lid van het gilde Sint Ambrosius uit Loon op Zand. Op de jongste statiedag is hij door beschermheer jhr. Charles Verheijen verblijd met een zilveren draagschild.

Land van Cuijk

Gassel heeft nieuwe pastoor

Sinds 1 juli heeft Gassel weer een pastoor en ook nog een pastor. Mgr. J.G. ter Schure heeft H. Miltenburg tot pastoor en P. Raaphorst tot pastor van de parochies Beers, Escharen, Gassel en Vianen benoemd. Na de plotselinge dood van pastoor Van Santvoort moest de Gasselse bevolking het ruim een jaar stellen met diverse pastoors uit de omgeving. Het geduld van het kerkbestuur werd beloond met twee kerkelijke herders die ook allebei in Gassel zijn komen wonen.

Op zondag 8 september trokken het Schuttersgilde St. Jan en Harmonie Meer Vreugd naar de rand van Gassel. Hier werden pastoor H. Miltenburg en pastor P. Raaphorst met vendelgroet welkom geheten. Bij de installatie tijdens de plechtige eucharistieviering met gildeer kreeg pastoor Miltenburg zijn misattributen overhandigd. Vervolgens kon de bevolking kennis maken met pastor en pastoor in gemeenschapshuis De Viersprong.

Theo Vlуг nieuwe koning van het Soester gilde

De laatste zondag van augustus is reeds jaren de dag waarop de gildebreeders van het Groot Gaesbeeker Gilde strijden om het Koningschap. 's Morgens om negen uur verzamelt het gildekorps zich met het oude Koningspaar voor de H. Mis met gilde-eer. Nog éénmaal wordt in de feesttent de gezamenlijke maaltijd met het oude koningspaar gebruikt. Om 13.00 uur moet de koning 1995 Ben Schimmel afstand doen van zijn koningschap. Hem wordt een laatste groot

gebracht door het gildekorps, waarna hem de koningsmantel wordt afgenomen. Aan de strijd deden 129 gildebreeders mee. De weersgoden hadden het op deze dag wat minder naar hun zin. Op enig moment kwam de regen met bakken uit de lucht. De strijd ging echter gewoon door en rond half vijf met het 318e schot kwam het laatste gedeelte van de vogel naar beneden. Zeer verrast was Theo Vlуг die dat schot lostte. Hij had enkele minuten nodig om bij te komen.

Koning Theo Vlуг wordt ook nog keizer van Soest

Binnen een week nadat hij koning van

Koningspaar Theo en Lia Vlugin die worden begeleid voor eerste huldiging

het Soester gilde was geworden, haalde Theo Vlugin opnieuw de pers. Dit keer zelfs de internationale pers. Het Groot Gaesbeeker Gilde deed op zaterdag 31 augustus mee aan een Schützentag georganiseerd door de jubilerende Schützenverein Grosse Westhofe uit Soest Duitsland. Er kon door het slechte weer geen rondgang worden gemaakt door de stad Soest. Heel jammer, want ieder had zich daar op verheugd. Wel ging het treffen door tussen de verschillende koningen van de Soester gilden/schutterijen en wel om het keizerschap van Soest. Verrassend was dat de Nederlander Theo Vlugin het laatste deel van de vogel craf schoot en daarmee keizer werd.

Koningschieten en jubilaris in Boxmeer

Op zondag 28 april kwamen de eerste gildebreeders en -zusters om half 9 bij 'Het Centrum' binnendruppelen. De keurig opgepoetste attributen werden van stal gehaald. Het zilver werd nog eens nagewreven, want het moest flink schitteren in de zon. Het H.Bloedsgilde trok naar de Van Odenhovenstraat. Bij het huis van koning en eerste deken Jan Hendriks 'klopte' de commandant aan

en daarop kwam een ongekende partij mensen naar buiten. De koning had namelijk de koningin, de jeugdkoning, de eredekens, het erelid, de moeder van jubilaris Peter van Beusekom en de bestuursleden van de stichting 'Vrienden van het H.Bloedsgilde' met hun partners uitgenodigd voor 'een kop koffie en een worstebrookje'.

Na de intocht met vliegend vaandel en slaande trom legde de pastor uit, wat het koningschieten inhoudt. Daarbij toonde hij de kerkgangers de vogel, waarop hijzelf ook nog zou moeten schieten. Na de H.Mis volgde de receptie voor Peter van Beusekom, 25 jaar lid, de koffietafel en het inschrijven en loten voor het koningschieten. Het schietterrein was ter beschikking gesteld door de familie Bongaerts en hier werd begonnen met het schieten voor de jeugd en de dames. Na de openingsschoten van de dames Bongaerts en Bouwmans schoot Melanie van Hout met het 78e schot de vogel naar beneden bij de jeugd, en prolongeerde Ida Tillemans haar titel bij de dames met het 162e schot.

De strijd om het koningschap werd geopend met een schot van de pastor. De burgemeester schoot drie ronden mee en moest toen de strijd verlaten wegens verplichtingen elders. De beslissing viel pas in de 16e ronde, toen Peter Jeckmans met het 225e schot het laatste stukje naar

Koningspaar Peter Jeckman en Esther Peters

beneden haalde. Na de acceptatie en de felicitaties trok het gilde naar het rustaltaar van de Boxmeerse Vaart voor de installatie en huldiging van de nieuwe koning. In het gildehuis volgde de voortzetting met het koningsbier en een gezellig samenzijn.

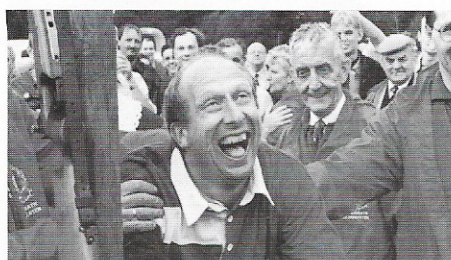

Baronie en Markiezaat

Koningschieten Terheijden kort en krachtig

De weersgoden en Sint Antonius met zijn varken waren de leden van het klove-niersgilde Sint Antonius Abt uit Terheijden goed gezind: 17 september was een zonovergoten dag en windstil. In alle vroegte ging een afvaardiging koning Herman de Ridder in zijn woning in Oosterhout wekken. Het gilde stelde zich 200 meter voor zijn woonhuis op en trok met tromgeroffel en bazuingeschal door de Kuiperijhof. Niet alleen de koning maakten ze wakker, maar met hem ook vele buurtgenoten, die zich voor het slaapkamerraam afvroegen, wat er toch te doen was.

De koning nodigde de gildebreeders uit -

Nieuwe koning Theo Vlugin die van schrik moet bekomen

Zilveren jubilaris Peter van Beusekom omringd door familieleden tijdens receptie

als echte Oosterhoutenaar - om eerst te eten en te drinken. Onderweg naar de schutsboom werd een gildegroet gebracht aan het oudste lid, Drik Snellens (87 jaar), die om gezondheidsredenen niet bij het schieten aanwezig kon zijn. Het zou anders volgens de familie zijn 70e keer zijn geweest. Onder de boom werden de eredekens burgemeester Van Brummen en notaris Bressers en gildeheer pastor Schepers uitgenodigd om een ereschot te lossen. Toen laatstgenoemde aan de beurt was, gaf gildebroeder Toon Stoop hem het dringend advies: „Mist hem niet hé, want anders schiete oewen eigen baas raak”. Gildeheer Schepers miste niet ... Daarna traden 23 leden aan en al spoedig werd de vogel door praktisch ieder schot geraakt. In de tweede ronde schoot Piet van Leent en totaal onverwachts viel de gehele vogel bij het 28e schot. Piet werd uitgeroepen tot koning.

Volop strijd tijdens het koningschieten bij Sint Ambrosius Teteringen

Zondag 25 augustus werd aan het schietterrein De Branderij volgens de eeuwenoude tradities geschoten om de nieuwe Koning. Alvorens de strijd kon aanvangen werd eerst de koning Cees Vriens opgehaald. Bij de aankomst op het schietterrein wachtte een teleurstelling: geconstateerd werd dat vanden de touwen bij de schietbomen doorgesneden hadden. Het is overigens niet de eerste maal dat het schietterrein doelwit is van vanden, eerder moest het gildehuis het al ontgelden. Volgens traditie werd het koningschieten geopend door de pastor en de hoofdman, tesamen met een aanwezige supporter; de openingsschoten werden gelost met een oud geweer. De kogels voor dit geweer worden door het gilde zelf nog gegoten.

Na de officiële opening brandde de strijd in alle hevigheid los. Bij de gildebroeders bleven aanvankelijk 8 broeders over, na nog een reeks van schoten bleven Lard en Erwin over en zij moesten gaan uitmaken wie zich voor het komende jaar de koning van het Ambrosiusgilde mocht noemen. Beiden misten 4 schoten, toen was het uiteindelijk Erwin, die onder het slaken van een luide vreugdekreet met de titel aan de haal ging.

Bij de gildezusters was de strijd zo mogelijk nog groter. In eerste instantie bleven 6 zusters over, vervolgens vielen 3 zusters af en moesten Naantje, Leentje en Anneke naar de allerkleinste wipvogel toe om uit te maken wie zich koningin mocht noemen. Leentje viel als eerste af, Naantje en Anneke moesten vervolgens nog 5 keer aanleggen voordat de strijd definitief gestreden was. Anneke kwam als winnares uit de strijd.

Ongeveer eenderde was raak

Volgens traditie vindt op de zaterdag na Gilze kermis het koningschieten plaats

bij het Sint Ambrosiusgilde; dit jaar was dat op 12 oktober. Om de bevolking van Gilze beter in de gelegenheid te stellen dit traditionele gebeuren te volgen, werd de schietboom speciaal voor deze keer verplaatst naar het centrum van het dorp: het zojuist geheel gerenoveerde dorpspark 'Het Mollebos'.

Om 8 uur werden de gildebroeders door de tamboers met luid tromgeroffel uitgehaald. Tijdens de ca 4 km lange rondgang door het buitengebied van Gilze werd de huidige koning Cees van de Boogaart aan zijn huis uitgehaald. Hem werd een vendelhuide gebracht, waarna de gildebroeders op hun beurt werden onthaald op een brandewijntje. Daarna werd de rondgang door het dorp vervolgd, waar op de pastorie en de gemeentelijke hulpsecretarie respectievelijk de pastor en de burgemeester en verdere genodigden werden uitgehaald.

Na de nodige officiële zaken, het aanbieden van het koningszilver door de oude koning, werd de vogel op de schietboom geplaatst en losten alle genodigden drie schoten om de boom te vrijwaren. Aansluitend begonnen 14 gildebroeders aan de spannende strijd. De vogel werd zeer

Laurens Timmermans

vaak 'vol' geraakt en het duurde dan ook niet lang tot nog slechts de romp restte. Maar niemand had verwacht dat de definitieve voltrefter al zo vroeg zou vallen. Om precies 14.17 uur wist Laurens Timmermans met een absolute voltrefter het restant van de houten vogel naar beneden te halen en schoot hij zich tot de nieuwe koning. In totaal waren er 226 schoten met de handboog nodig geweest en bracht het 87e rake schot uiteindelijk de definitieve beslissing. Na enige ceremoniële handelingen en de eed-aflegging werd een receptie gehouden en door het gemeentebestuur de 'erewijn' geschonken. Nadat om 17.00 uur de Eucharistieviering in de parochiekerk werd bijgewoond werd deze belangrijke dag besloten met het 'Koningsmaal'.

Het gilde van Sint Jan uit Wernhout en zijn jubilarissen

Het Sint Jangilde uit Wernhout aan de Belgische grens, opgericht in 1662, had op 24 september drie gildebroeders die 50 jaar lid waren: Sjef Staes, Sjef Daems en Sjef Leenaerts en het kringbestuur Baronie en Markiezaat heeft hun op deze dag een kringonderscheiding verleend en opgespeld ten huize van de drie gildebroeders. De jubilarissen hebben tweemaal een nieuwe schietbaan mee helpen bouwen, de oude baan was een zoge-

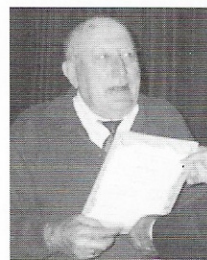
naamde open schietbaan met een schietkuil. Hierin is ontzettend veel kou geleden. Als de rotten werden verschoten, schoten ze wel eens om een borrel en dan was de kou goed om te dragen en gauw vergeten.

Sjef Staes

Gildebroeder Sjef Staes heeft zitting gehad in de overheid, als ouderman en als deken. Sjef Daems en Sjef Leenaerts hebben ook twee jaar, als deken, gefungeerd. Als men met de jubilarissen een praatje maakt hebben zij

het steevast over vroeger, hoe toen het schieten en het teren verliep.

Sjef Daems

Sjef Leenaerts

De teerdagen, dat zijn nog altijd 2 dagen, achter elkaar. 's Morgens om 10 uur wordt begonnen met een plechtige Eucharistieviering. In vroeger jaren teerden ze op de 24e en 25e juni, de feestdag van Sint Jan, dus de zomermaand, maar dat is veranderd vanwege de drukke werkzaamheden op het land. Het gilde slachte een varken, het beste vlees werd door de gildebroeders opgegeven, het spek en de pootjes werden per opbod verkocht. Van lieverlee is men overgegaan op het worstenbrood, maar ook dat is reeds verleden tijd. Nu is het een warme maaltijd en 's avonds broodjes, een of meer borreltjes en bier. Teren op orgelmuziek in vroeger jaren was een traditie! Het was bijna honderd jaar geleden dat het gilde een keizer heeft gehad. Toen de vorige keizer stierf waren ook de keizervogeltjes en het keizerschild verdwenen, maar hoe of wat blijft immer een raadsel.

IN MEMORIAM

Sint Margarethagilde Aarle-Rixtel

P. van Ganzewinkel

Groot was de verslagenheid toen de leden van het Sint Margarethagilde vernamen dat Pieter van Ganzewinkel (22) door een noodlottig ongeval was overleden. Pieter kon door een lichamelijke ongemak

niet wat zijn leeftijdgenoten wél konden. Maar wat hij kon deed hij des te beter en met veel overtuiging. Als tamboer liet hij bijna nooit verstek gaan. Volgend jaar zou hij uitgekomen zijn in de A-klasse. Het heeft niet zo mogen zijn. Door zijn enthousiasme was Pieter voor het gilde van grote betekenis. Op 23 oktober heeft het gilde Pieter onder grote belangstelling met gilde-eer begraven.

Baronie en Markiezaat

Op 2 juli overleed Emil Zagers, gildebroeder van het Sint Jangilde Wernhout. In september 1996 zou hij een kringonderscheiding hebben ontvangen in verband met zijn - dan - 50-jarig lidmaatschap.

Op 9 juli overleed Franciscus Backx, gildebroeder van het Sint Jangilde Wernhout.

Op 16 juli overleed Jacobus van de Poel, gildebroeder van het Sint Sebastiaangilde te Hoogerheide.

Op 11 augustus overleed Wim Zagers (63), gildebroeder van het Sint Willibrordusgilde te Klein Zundert.

Sint Antonius-Sebastiaan-H.Sacrament, Beugen

Antoon Bonants

Op 15 mei overleed eredecken Antoon Bonants (85), sinds de heroprichting lid van het gilde. Op 17 januari 1934 werd hij officieel ingeschreven in de functie van tamboer. In 1954 werd hij gekozen tot eerste deken. Die functie

vervulde hij tot 1970. In 1979 schoot hij zich koning. Tijdens de kringgildedag Land van Cuijk in 1984 kreeg hij uit handen van burgemeester Hillenaar de bronzen bok van de gemeente Boxmeer uitgereikt voor zijn vele verdiensten voor het gilde. Op Tweede Pinksterdag 1994 werd Antoon nog in de bloemetjes gezet vanwege zijn 60-jarig lidmaatschap. Vele gildebroeders binnen en buiten het gilde kennen hem als een oprecht en gedegen gildebroeder die de moeilijkheden en vernieuwingen niet uit de weg ging. Hij was een van de mensen die het algemeen klassement mede heeft opgezet. Hij had oog voor de jeugd, maar ook voor de gildetradities. Zijn ijver en kritische instelling hebben het gilde weer groot en gezond gemaakt. Zijn gilde blijft hem dankbaar voor al het goede dat hij gedaan heeft.

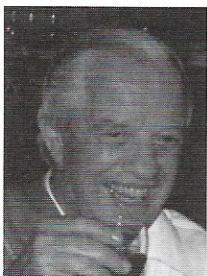
De Ridderlijke Gilde van Sint Sebastiaan Eindhoven

Op donderdag 1 augustus ontving het gilde het treurige bericht dat het oudste in leeftijd zijnde lid, Charles van Rooy, was overleden. Sedert zijn benoeming in 1957 tot burgemeester van Eindhoven,

Charles van Rooy

was de overledene lid van de Ridderlijke Gilde, zij het vooreerst van korte duur tot 1960, toen zijn verdere overheidsloopbaan hem respectievelijk naar Den Haag, Heerlen en Maastricht voerde. Toen hij in 1977 zijn pensioen bereikte, keerde hij terug naar Eindhoven, alwaar hij naast het voortzetten van zijn activiteiten op menig sociaal terrein, weer gaarne deelnam aan het gildeleven. Een koningschap was nimmer voor hem weggelegd, alsook geen bestuurlijke activiteit in het Gilde, dit als gevolg van de lange bovengenoemde afwezigheid. Niettemin was Charles van Rooy een alomtewaardeerde actief lid en een inspirerend voorbeeld voor vele gildebroeders. Tot een half jaar voor zijn overlijden was hij, als steeds, vol eloquentie aanwezig op de patroonsdag en genoot hij volop van de ambiance en geneugten van zijn gilde. Hij moge rusten in vrede!

Hans Mignot

Wederom trof de Ridderlijke Gilde van Sint Sebastiaan Eindhoven een zeer gevoelig verlies. Op dinsdag 15 oktober werden de leden opgeschrikt door het bericht van het plotseling overlijden van het in anciënniteit oudste lid, Hans Mignot, Gouden Jubilaris sedert 21 januari van dit jaar. Hans Mignot maakte deel uit van de eerste lichting nieuwe Ridders van na de bevrijding. Als enige van een vijftal toetreders wist hij zijn vijftig jaren vol te maken. Op luisterrijke wijze werd zijn gouden jubileum in interne kring gevierd. Het Gouden Schild van Kring Kempenland werd hem bij die gelegenheid door de voorzitter van Kring Kempenland, Henk Luijten, uitgereikt. De overledene was een prima schutter, wat vier maal resulteerde in een koningschap. Helaas werd hij in de laatste jaren gehandicapt door een sterk achteruitgaand gezichtsvermogen. Gul en royaal was hij tegenover eenieder en het gilde.

Bij zijn gouden jubileum bood hij het gilde uit dankbaarheid een fraaie draagketen aan, die bij de overhandiging door het gilde werd bestemd om als ereteken gedragen te worden door het in anciënniteit oudste lid. Dat was Hans Mignot dus zelf! Deze onderscheiding werd hem nog vele jaren gegund. Dat het maar een zo korte periode mocht zijn, kon niemand bevroeden.

Dinsdagmorgen 12 november bereikte De Ridderlijke Gilde van Sint Sebastiaan

Eindhoven wederom een triest bericht. Geheel onverwacht, in de nacht van maandag op dinsdag, is ridder Ruud Keunen overleden, daags voor zijn 75 ste verjaardag. Een historische ridder, zowel letterlijk als figuurlijk. Hij had zeer sterke banden met het verleden en was daar hogelijk in geïnteresseerd. Hij zette zich in om alle historische feiten uit het verleden voor de toekomst veilig te stellen. Het verschijnen van het boek bij ons 500-jarig bestaan was vooral te danken aan zijn inzet. Hij was niet alleen ridder nee, hij was het Ridderlijk Gilde zelf.

Hij was een aimabel en sociaal zeer bewogen ridder met een onvoorstelbare inzet en werklust. Vanaf het moment dat hij kapitein werd heeft hij een geweldige invloed gehad op het functioneren van ons gilde. Door zijn toedoen trad ons gilde meer naar buiten.

Ook toen hij zijn kapiteinschap neer moest leggen bleef zijn invloed duidelijk merkbaar als adviseur. De invloed van onze oud koning en kapitein zal nog lang merkbaar zijn. Woorden schieten tekort om een goede beschrijving van Ruud te geven.

Heel kort gezegd : „helaas is de meest Ridderlijke Ridder van St. Sebastiaan ons ontvallen”.

Onze Lieve Vrouwe Schuts Elshout

A. van Sluisveld

Zondag 13 oktober is A. van Sluisveld (64) plotseling overleden. Hij was vanaf 1954 lid van de schuts. Van Sluisveld was niet de persoon om voorop te lopen, maar een gewoon gildebroeder. Hij was een groot Mariaverer-

der. Bij de jaarlijkse processie naar de Genadekapel van Maria liep hij altijd vooraan met het kruis.

Sint Joris en Sint Sebastiaan Enschoot

Op 10 mei is gildezuster mevr. H. Vorster-van Hest (76) overleden. Als echtgenote van de oud-dekenschatbewaarder was ook zij een trouw lid. Zaterdag 31 augustus is Jan Strijbosch (57) als gevolg van een hersentumor overleden. Eerst anderhalf jaar geleden was hij benoemd tot deken-schatbewaarder. Zijn inzet voor het gilde bij het begeleiden van gasten, samen met zijn vrouw Janneke, was voorbeeldig. Zijn interesse voor de milieuproblematiek rond het schieten, was gebaseerd op zijn wens ook in de toekomst de tradities van het gilde, in combinatie met het sportieve element, te handhaven.

Sint Willebrordus Esch

Met verslagenheid is kennis genomen van het plotseling overlijden van Jos de Bie (60) op 22 september. Hij was bijna

Jos de Bie

ste rustplaats, waar vendelend afscheid werd genomen.

Sint Joris, Goirle

Drik Vermeer

pende ziekte niet meer actief deelnemen. Toch bleef hij belangstelling houden voor Sint Joris.

Gilde van Sint Agatha Heeze

Wim Verbeek

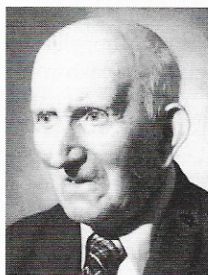
wacht. Wim is gedurende bijna 45 jaar lid van het gilde geweest. Niet zomaar een gildebroeder, al die jaren maakte hij ook deel uit van de overheid van Sint Agatha. Voor het gilde is hij van onschatbare betekenis geweest. Toen in de vijftiger jaren het gilde evenals zo vele andere Brabantse gilden een kwijnend bestaan dreigde te gaan leiden, was het bovenal Wim die door zijn bijzondere impulsen Sint Agatha op redelijke sterkte wist te houden.

Ook zijn inzet voor de beide kerken Sint Jan en Sint Martinus was groot en bewonderenswaardig. Gedurende meer dan dertig jaar heeft hij zijn krachten aan de kerk gewijd.

Zo was hij collectant, lector, buitengewoon bedienaar en (hulp)koster. In deze laatste kwaliteit is hij vooral in de kapel van het Sint Nicasiushuis werkzaam geweest. Begiftigd met drie onderscheidingen, één van de gildekring Kempenland, één van de koningin en één van de paus wegens verdiensten van uiteenlopende aard, zal hij een voorbeeld blijven.

tien jaar gildelig en actief als vaandel-drager, geweerschutter en schrijver onder de schutsboom. Zijn heengaan betekent een groot verlies voor het gilde. Een groot aantal gildebroeders begeleidde hem naar zijn laatste

Sint Sebastiaan, Hilvarenbeek

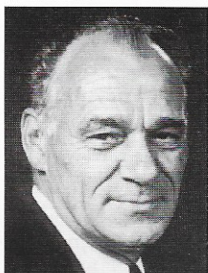
Kees van Gestel

Op 5 augustus overleed gildebroeder Kees van Gestel (91). Hij was 30 jaar lid van het gilde. Een goede eenvoudige man, een grote Maria vereerder en die veel gedaan heeft voor het onderhoud van de Mariakapel.

Gilde Sint Catharina en Barbara, Leende

Op 1 augustus ontvingen wij het bericht van het plotseling overlijden van onze gildebroeder Wim van Meijl Wzn, (68). Wim was vanaf de heropleving in 1952 lid van het gilde en werd hiervoor in 1992 onderscheiden met het zilveren schild van Kring Kempenland. Van 1983 tot 1986 was Wim koning. Wim was eenvoudig, doch altijd beschikbaar voor het gilde voor de diverse functies zoals Vaandrig, Zilverdragen of Reserve Koning.

Gilde Sint Jan Baptista, Leenderstrijp

Frits Bax

Op 19 juli overleed plotseling Frits Bax (58). In 1958 werd hij lid van het Gilde Sint Jan Baptista, waarvan hij sinds 1953 vendelier was. In 1961 trad hij toe tot het bestuur en in 1964 werd hij penningmeester. Van 1973 tot 1980 was

hij tevens kapitein. Frits was zeer zorgzaam en hij hielp waar het kon. Hij kreeg voor menslievendheid en hulpbetoon een koninklijke onderscheiding. Tot in de puntjes zorgde hij er elk jaar voor dat de viering bij de St. Janskapel vlekkeloos verliep. Hij heeft tevens geruime tijd in de commissie vendelen Kring Kempenland gezeten.

Sint Catharina en Sint Barbaragilde Mierlo

Jo van de Kerkhof

Wie kende hem niet in Mierlo: Jo van de Kerkhof. Hij was een persoonlijkheid in het dorp. Vele jaren was hij hoofd van de Johannes-school. 'Mister', zo werd hij nog altijd door zijn talrijke oud-leerlingen genoemd, ook al hadden

den ze hun lagere school al verlaten en was Jo al met pensioen. Wie Jo van de Kerkhof niet als onderwijzer had meegemaakt, kende vooral zijn rug. Die brede rug, die hij de kerkgangers in Mierlo toekeerde om met weidse armgebaren zijn

koor te dirigeren. Onlangs pas vierde hij zijn 50-jarig jubileum als dirigent. Behalve als hoofdonderwijzer en dirigent, was Jo ook een zeer actief lid van het gilde. Toen het gilde in de na-oorlogse periode een enigszins kwijnend bestaan leidde, blies Jo het met enkele andere gildebroeders nieuw leven in. Hij droeg de titel 'lid van verdienste' met ere, omdat hij voor het gilde vele verdiensten had. Behalve met die van het gilde, was hij behangen met veel andere eerbewijzen. Zo was hij drager van de eremedaille in goud, verbonden aan de orde van Oranje Nassau; ereburger van Mierlo; Ridder in de Orde van Sint Silvester; drager van het erekruis Pro Ecclesia et Pontifice. Ondanks zijn indrukwekkende gestalte en zijn tomeloze inzet bleef Jo de bescheidenheid zelve. Niet alleen zijn familie en zijn gildebroeders namen op 10 juli afscheid van Jo van de Kerkhof. Dat deed de hele Mierlose gemeenschap.

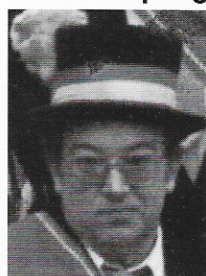

Frans Peters

Op 29 juli bereikte het Gilde Sint Catharina en Sint Barbara het droevige bericht dat gildebroeder Frans Peters (57) was overleden. Frans Peters was ruim 3 jaar lid van het gilde. Hij was even enthousiast als bescheiden

en prettig in de omgang door zijn bijzondere gevoel voor humor. In september vorig jaar was hij voor het laatst aanwezig bij het koningschieten. Frans was ernstig ziek. Hij liet zijn opgewektheid niet door zijn ziekte in de weg staan. De gildebroeders die hem tijdens zijn ziekbed een bezoek brachten, ondervonden hoe Frans Peters zijn levensvisie in praktisch bracht. Hij droeg zijn lot zoals maar weinigen geven is. Frans was in zijn dagelijkse leven directeur gemeentewerken in Mierlo. Hij stond bekend als een energieke man op wie men te alle tijde kon vertrouwen.

Sint Jan Baptistgilde, Oerle

Jan van Dooren

Jan van Dooren (50) overleed op 15 september. Ondanks zijn handicap was Jan een speciale gildebroeder. Hij was 16 jaar lid, waarvan 15 jaar als secretaris. Velen van u zullen hem herinneren via zijn aanwezigheid bij vele

district- en kringvergaderingen. Als lid en als secretaris zullen we hem missen.

Sancta Barbara, Oirschot

Op 20 oktober overleed Frans Smetsers. Hij was 29 jaar lang gildebroeder van

Gilde Sancta Barbara Oirschot. Jaren lang is hij een gewaardeerde tamboer geweest.

Sint Catharina - Sint Joris Rosmalen

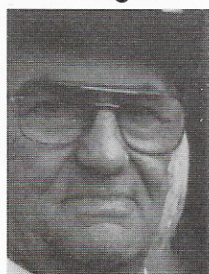
Op 10 januari overleed oud-uitbater van het gildehuis Bertje Swanenberg (77). Zijn gezondheid was de laatste jaren niet meer zo goed. Bertje was 34 jaar lid van het gilde. In 1987 ontving hij bij gelegenheid van zijn 25-jarig lidmaatschap de zilveren gildespeld.

Martien van Helvoirt

Op 28 juni, één week voor de gildedag, overleed geheel onverwacht erehoofdman Martien van Helvoirt (78). Hij was 48 jaar gildebroeder, waarvan veertig jaar bestuurslid en twintig jaar hoofdman. Ook was hij enige jaren hoofdman van de kleine gildekring 'De Hoge Schuts'. Van Helvoirt was onderscheiden met de ere-medaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau en van kring Maasland de onderscheiding in zilver met Bourgondisch vuurslag.

Sint Jorisgilde Stratum

Jac Bax

Op 18 augustus overleed eredecken en ouderling Jac Bax (85). In de 61 jaar dat hij lid was van het Sint Jorisgilde was hij van onschatbare waarde. Jac was regerend deken van 1952 tot 1955 en heeft vele jaren deel uitgemaakt van de overheid. Daarnaast was hij 2x koning, vele jaren Raadsheer gewerschieten en beheerder van de Gildekamer. Voor zijn verdienste werd hij bij zijn 60-jarig lidmaatschap in 1995 benoemd tot eredecken. De gemeente Eindhoven vereerde hem met de medaille voor Vrijwilligerswerk met Oorkonde en hij werd onderscheiden met de zilveren medaille van de Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland. Ruim 61 jaar heeft hij als gildebroeder de gilde-idealen: broederschap, dienstbaarheid en naastenliefde, gestalte gegeven en overgedragen aan zijn kinderen. Het gilde heeft in Jac Bax één van zijn markantste leden verloren.

Kolveniersgilde

Sint Dionysius, Tilburg

Henricus Letschert (72) overleed op 18 juni. Oud-burgemeester drs H. Letschert is op 30 april 1983 door de drie Tilburgse gilden benoemd tot opperdeken. In deze functie was hij tevens lid van verdienste van Sint Joris, Sint Sebastiaan

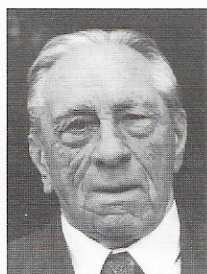
en Sint Dionysius. De heer Letschert was een groot pleitbezorger van het intensiveren van de maatschappelijke dienstverlening als oorspronkelijke rol van de gilden. Hij heeft steeds gesteld dat dit één van de mogelijkheden is zich te onderscheiden van andere verenigingen. Uiteindelijk dient dit bij te dragen tot het overleven van de gilden.

Toon van Gelooven

Antoonius van Gelooven (72) overleed op 20 juli. Toon van Gelooven viel op door zijn onopvallendheid. Sinds 1951 maakte hij deel uit van het Sint Dionysius gilde. In 1982 schoot hij koning, een functie waarvan hij uitermate genoot en die hij vol vuur heeft vervuld. Als oudraad stond hij steeds op de bres om de traditie binnen het gilde te handhaven, echter ook passend binnen deze moderne tijd.

Sint Lambertus, Vessem

Frans v.d. Heijden

Op 12 augustus overleed na een langdurige ziekte Frans v.d. Heijden (78). Frans was gildebroeder vanaf 1933, in 1973 koning en van 1976 tot 1979 deken. In 1985 werd hij benoemd tot erelid en in 1989 tot ouderling. Hij was bij alle gilde-evenementen actief aanwezig.

Piet van de Ven

Piet v.d. Ven (72) is op 14 oktober plotseling overleden. Piet was nog geen 25 jaar lid van het gilde. Een trouwe gildebroeder en zeer actief betrokken bij de activiteiten van zijn gilde.

Sint Antonius Abt Vorstenbosch

Ben van der Sangen

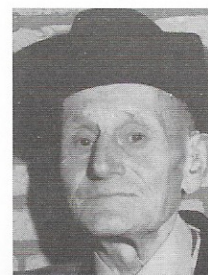
Op 24 augustus overleed Ben van der Sangen (58) na een langdurige ziekte met ups en downs. Sinds 1984 was hij een actieve gewerschutter. Later ook nog kruisboogschutter. Van der Sangen zat tevens in de schietcommissie. Tot op het laatst was hij nauw bij het gilde betrokken. In overleg

met de hoofdman heeft hij zijn begrafenis geregeld, zoals het omgeven van zijn laatste rustplaats door vier gildebroeders.

Edwin van Rosmalen

Op 20 september is vendelier Edwin van Rosmalen (20) plotseling overleden. Op 15 september deed hij nog mee aan de Brabantse kampioenschappen in Hulsel. Naast vendelier was Edwin ook actief in de jeu de boulescommissie en als kruisboogschutter. Hij was oprecht en vrolijk. Stond altijd voor iedereen klaar. Vooral de jeugd had zijn interesse. Het gilde was zijn grootste hobby. Hij is op dinsdagochtend 24 september begraven.

Piet Smits

Diezelfde middag heeft het gilde Piet Smits (88) naar zijn laatste rustplaats gebracht. Hij was de laatstlevende gildebroeder die het gilde in 1951 heeft heropgericht. Hij werd toen eerste schutsdeken en is dat tot 1974 gebleven. Voor zijn trouw had Smits een koninklijke onderscheiding gekregen.

Sint Sebastiaan, Westelbeers

Oud-koning Harrie Hooyen (64) is op 3 september plotseling overleden. Hij was sinds 1975 gildebroeder, vijf jaar eerste deken en schoot in 1983 en 1989 koning. In Harrie is een trouw gildebroeder en sportief kruisboogschutter heengegaan.

Sint Theobaldusgilde Overloon

Frits Janssen

Op 27 mei overleed oudste gildebroeder en erelid Frits Janssen (77). Frits is 42 jaar lang en tot het laatste toe actief lid geweest. Vanaf 1973 tot 1979 was hij bestuurslid. Bij de bouw van het gildehuis in 1970 heeft hij een belangrijke rol gespeeld. Heel wat hand- en spanndiensten met zijn vrachtwagen zijn belangeloos verricht. Tot het laatste toe heeft hij het onderhoud van de schuttersweide, schutsbomen en het onderkomen uitgevoerd. Zijn grote liefde was het wipschieten. Er moest heel wat gebeuren voordat hij niet aanwezig was op concoursen. En schieten kon hij.

Dat zij allen rusten in vrede. ■

Index III De Gildetrom

Op de jongste hoofdliedendag is de derde Index gepresenteerd en in verkoop gebracht. De index is samengesteld door Toon van Esch uit Oirschot en voor de druk bewerkt door Eef Reker en zijn companen. Het is een hele klus geweest. Nu echter zijn de uitgekomen nummers van de jaren 1984 tot en met 1991, dat wil zeggen de uitgekomen nummers van het kleine formaat, weer op 3 manieren toegankelijk voor wie iets wil opzoeken over een bepaald onderwerp, t.w. onderwerp, plaats en schrijver. Deze index is, zo lang de voorraad strekt, te koop voor een bedrag van f. 10,-. Getracht wordt om deze op de kringvergaderingen aan de gilden aan te bieden. Exemplaren kunnen ook worden toegezonden, maar dan moet een extra-bedrag ad f. 6,90 voor verzendkosten - enveloppe en porto - worden betaald. Aanvragen hiervoor bij de administratie.

Foto Ferd van Thiel

Op 30 maart j.l. overleed Ferd van Thiel, voorzitter van Kring Peelland. Mevrouw C. van Thiel-Martens heeft tot haar spijt geen enkele foto van haar overleden man, waarop hij helemaal en alleen in gilde-uniform voorkomt. Zij vraagt daarom aan de lezers om een foto van haar man Ferd alleen of van een foto, waaruit een vergroting van de afbeelding van haar man kan worden gemaakt. Zij zou daarmee heel gelukkig zijn. Toezending kan, uiteraard tegen vergoeding van de kosten, geschieden aan het adres: Mevr. C. van Thiel-Martens, Ruischenberghstraat 6, 5421 KS Gemert, tel. 0492-361390.

AGENDA

Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden:

Gilde- en schuttersfeesten in 1997

19 april:

Congres voor gilden van het Oud-Hertogdom Brabant te Goirle (NBFS; Hoge Gilderaad Kempen; Hoge Gilde-raad Brabant; Sint-Mauritiusgilde).

18 mei:

Internationaal gildefeest Grave bij het Cloveniersgilde.

1 juni:

Kringdag Maasland, Dinther bij het gilde Sint-Barbara.

1 juni:

Kringdag Peelland, Lierop bij het O.L.Vrouwegilde van de Zeven Weeën.

8 juni:

Kringdag Land van Cuijk, Geijsteren bij het koninklijk Sint-Willibrordusgilde.

8 juni:

Kringdag Kempenland, bij de vijf gilden van Cranendonck. (onder voorbehoud).

15 juni:

Landjuweel Gelderse Federatie van Schuttersgilden te Oud-Dijk Didam.

6 juli:

Vrij gildefeest Peelland, Lieshout bij het gilde Sint-Servatius.

6 juli:

Oud Limburgs Schuttersfeest te Kaulille, bij schutterij Sint-Joris.

17 augustus:

Kringdag Kwartier van Oirschot, Casteren bij het gilde Sint-Willibrordus.

24 augustus:

Vrij gildefeest Maasland, Esch bij het gilde Sint-Willebrordus.

31 augustus:

Federatietoernooi geweerschieten Blitterswijk, bij het gilde Sint-Antonius.

21 september:

Federatietoernooi trommen-vendelen-bazuinblazen in kring Peelland, Beek en Donk (onder voorbehoud).

11 oktober:

Hoofdliedendag in de Sint-Jan en het provinciehuis te 's-Hertogenbosch.

Gilde-, vendel- en schuttersfeesten in 1998

17 mei:

Vrij gildefeest Kring Kempenland, Dommelen bij het gilde Sint-Martinus van het Heilig Sacrament.

1 juni (2e pinksterdag):

Kringdag Maasland, Udenhout bij het gilde Sint-Antonius-Sint-Sebastiaan.

Pinksterdagen

Internationaal Vendeltreffen "Boerke Naes" te Duitschlandsberg, Oostenrijk.

28 juni:

Kringdag Peelland, Aarle-Rixtel bij het Onze Lieve Vrouwegilde.

5 juli:

Oud Limburgs Schuttersfeest.

23 augustus:

Liefdadigheidsfestijn Kwartier van Oirschot, Goirle bij het gilde Sint-Joris.

30 augustus:

Federatietoernooi geweerschieten in Kring Kempenland.

6 september:

Vrij gildefeest Maasland, Vught bij het gilde Sint-Catharina.

6 september:

Datum onder voorbehoud: Europees Schutterstreffen te Krakow (Polen). ■

RESTAURATIE-ATELIER DE TIENDSCHUUR

Reeds jaren ervaring met
archief- en textielconservering

Kapelaan Poellplein 1, 5046 GV Tilburg, telefoon 013 - 5368355

WILLIGERS

makers van vaandels,
vendels en andere
gildeattributen

Joke Willigers (V.H. H.M. Waters)

Zand 33, 5721 SM Asten (Liessel) (0493) 34 25 68

HaVeP Bedrijfskleding
B.V. Textielfabrieken H. van Puijenbroek
Postbus 11, 5050 AA Goirle, Tel. 013 531 32 33, Fax 013 531 32 90

!!!UNIFORMEN!!!

Wij maken alle uniformen op maat naar ons of
Uw eigen ontwerp in eigen atelier.
Bij ons zit U ook goed voor bijwerkingen van uniformen.
Bij ons verkrijgbaar: alle toebehoren o.a. extra lange
gildekousen. (tot ver over de knie)

Maak vrijblijvend een afspraak,
wij komen zonder verplichtingen.

KLEERMAKERIJ BELIEN

Kerkstraat 20
3930 Hamont (België) (in Budel net over de grens)
Tel. vanuit NL. 00-3211/44 52 58

VAN DIJCK-PETIT WEGENBOUWMAATSCHAPPIJ B.V.

BOUWT WEGEN EN NOG VÉÉL MEER...

- wegenbouw
- rioolaanleg en -renovatie
- geluidwering
- railconstructies
- brugdekken

- vloeistofdichte verharding
- leidingbouw
- bedrijfsvloeren
- bodemsanering
- waterzuivering
- industrieservice

AKTIEF EN VEELZIJDIG!

van Konijnenburgweg 52
Bergen op Zoom
(0164) 24 00 55

Herculesweg 15
Middelburg
(0118) 63 82 70

GEWEREN & MUNITIE

Korvelseweg 80 - 82
5025 JJ Tilburg
Tel. (013) 543 19 05

LAARZEN LAARZEN LAARZEN
PLUIMEN-VEREN-PLUIMEN
KOPPELS-RIEMEN-KOPPELS
HOEDEN-SHAKO'S-SHAKO'S
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DANSSCHOENEN
HISTORISCHE-SCHOENEN
GILDESCHOENEN GILDESCHOENEN
OVERSCHOENEN OVERSCHOENEN
HANDSCHOENEN HANDSCHOENEN
OPERA-OPERETTE-SCHOENEN

VAN BEERS B.V.
S C H O E N F A B R I E K

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 2722 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

TOONEELSCHOENEN

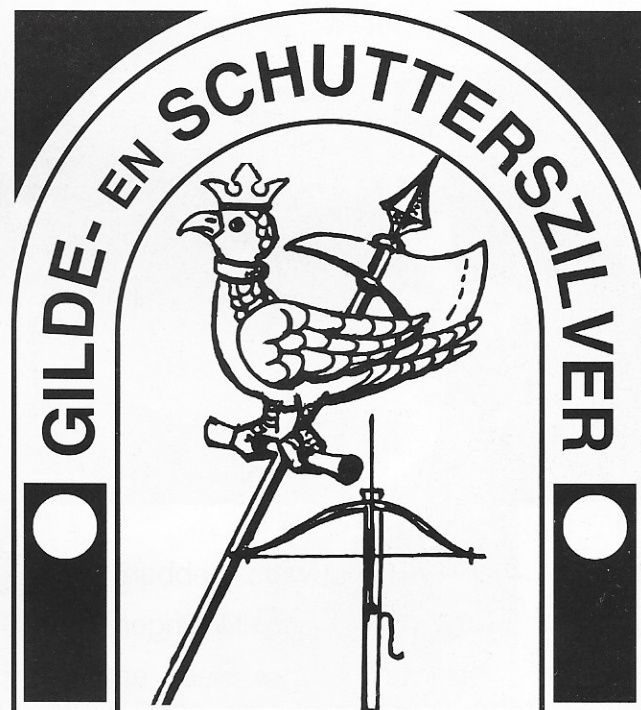
DOCUMENTATIE OP AANVRAAG

- Antieke trapspijlen
- Gietijzeren muurankers
- losse onderdelen voor poorten en hekken (hekpunten, granaatappels, ringen, krullen, ect.)

DOCUMENTATIE OP AANVRAAG

Berkdijk 13A, 5271 SR St.-Michelsgestel, Bedr. terr. Venkant

Tel. (073) 551 34 71 Fax (073) 551 69 68 Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 uur.
Za.. op afspraak. Inrijpoorten uitsluitend op afspraak.

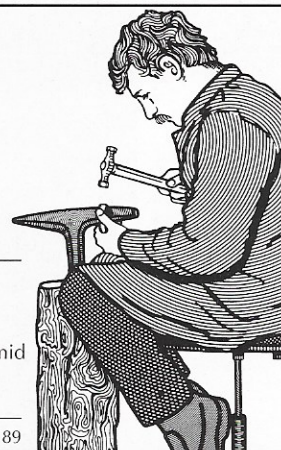

Jan Andriessen

DORPSSTRAAT 54
5708 GK HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 52 22 69

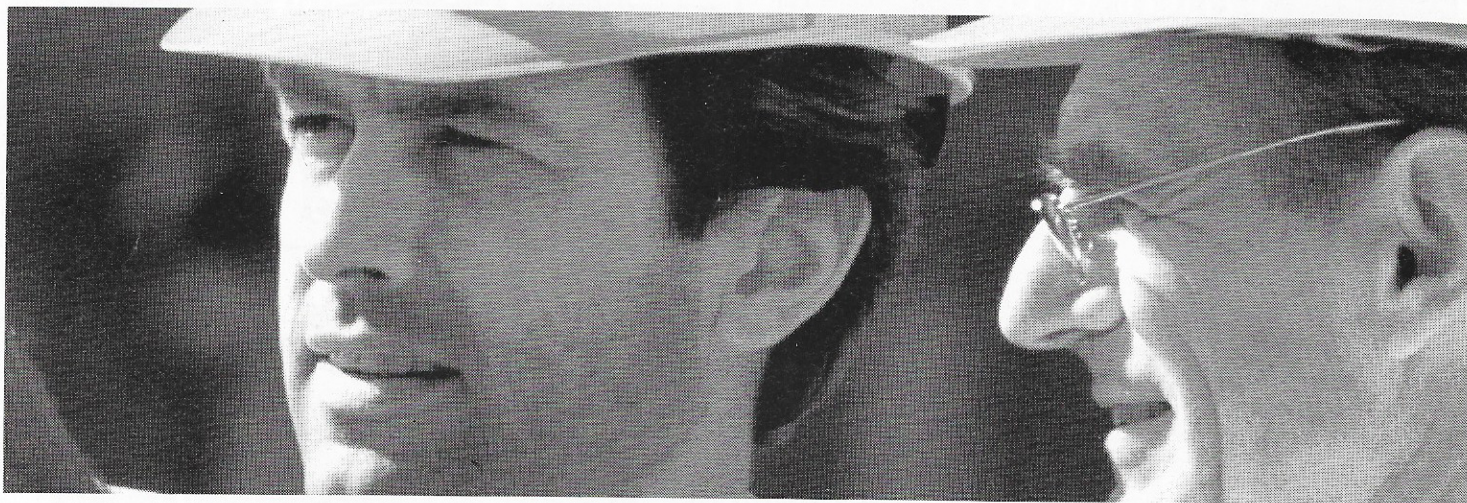
- Goud en Zilver
- Reparaties
- Veranderingen
- Nieuw werk
- Eigen ontwerp
- Gildewerk
- Graveren

John Bijsterveld
Meester Goudsmid/Edelsmid

Leenderweg 37, Valkenswaard. Tel. (040) 204 24 89

HEIJMANS, BOUWERS MET EEN VOORUITZIENDE BLIK.

Als bouwers hebben wij te maken met ontwikkelingen waarvan het tempo meer en meer toeneemt. Maatschappij, markt en techniek evolueren. Het is zaak om de ontwikkelingen te kennen en er juist op te anticiperen.

Het resultaat? Dankzij ons informatie-management zijn wij de ontwikkelingen een stap voor.

Bieden wij opdrachtgevers snel inzicht in de haalbaarheid van een project en de juiste prijs / kwaliteitsverhouding en de gewenste samenwerkingsverbanden.

Heijmans neemt in de bouw-nijverheid een leidende positie in. Informatie-management wordt vertaald naar concreet beleid.

En het werkt.

**HEIJMANS, WERKZAAM
IN ALLE DISCIPLINES VAN HET BOUWEN.**

HEIJMANS N.V., ROSMALEN.

